

МІСЛЯ УКРАЇНИ

ОРГАН СПІЛКИ ВИЗВОЛЕННЯ УКРАЇНИ

Ч. 1 (24)

1970

Рік XIV

“МІСІЯ УКРАЇНИ”

орган Головної Управи

СПІЛКИ ВИЗВОЛЕННЯ УКРАЇНИ

Квартальник

— 0 —

MISSION OF UKRAINE

published by

The Association for the Liberation of Ukraine

Quarterly

— 0 —

MISSION UKRAINE

Herausgeber

Bund zur Befreiung der Ukraine

Vierteljährlich

— 0 —

УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ

За 4 числа	За 2 чис.	Окреме чис.
Австралія — \$1.40	70 цтн.	35 цнт.
Австрія — 36 шіл.	18 шіл.	9 шіл.
Англія — 0:10:0	0:5:0	0:2:0
Аргентина — 72 пез.	36 пез.	18 пез.
Бельгія — 80 фр.	40 фр.	20 фр.
Бразилія — 28 крз.	14 крз.	7 крз.
Венеція — 4.80 бол.	2.40 бол.	1,20 бол.
Німеччина — 4 н. м.	2 н. м.	1 н. м.
Нова Зеландія — 0:10:0	0:5:0	0:2:6
ЗСА і Канада — \$2.00	\$1.00	50 цнт.
Парагвай — 20 гвр.	10 гвр.	5 гвр.
Франція — 7,2 ф.ф.	3,6 ф.ф.	1,8 ф.ф.
Швеція — 6 кр.	3 кр.	1,5 кр.

Замовлення на передплату й грошові перекази

слати на адресу:

MISSION OF UKRAINE

Box 51, Postal Station "C"

Toronto 3, Ontario, Canada

РЕДАГУЄ КОЛЕГІЯ

Редакція застерігає за собою право скорочувати статті і правити мову. Статті, підписані авторами, не обов'язково висловлюють погляди чи становище редакції. Анонімних матеріалів і статей не поміщуємо. Передрук дозволений за поданням джерела.

Матеріали до друку слати на адресу:

MISSION OF UKRAINE

P. O. Box 396,

Urbana, Illinois 61801, U.S.A.

З М І С Т :

Новзрічне Послання “Місії України”	1
Збруч над Гудзоном	11
Петро Колісник — 22-го січня — день самостійності і соборності України	12
Прот. Олександр Биковець — Серце України — столиця Київ	18
Віра Ворскло — Київ	21
Петро Колісник — Іван Котляревський — національний баталіст і просвітитель України	22
С. Придніпровець — Петро Калнишевський	26
Марія Кульчицька — Перевибори Управи Осередку СВУ в Чикаго	28
С. Нетудихата — Якби не генії-пророки	29
Петро Колісник — Гетьман Виговський і призначення України	30

СКЛАДАЙТЕ ПОЖЕРТВИ

на

ПРЕСОВИЙ ФОНД

ЖУРНАЛУ “МІСІЯ УКРАЇНИ”!

НА ОБГОРТЦІ:

ІВАН КОТЛЯРЕВСЬКИЙ — будівничий старої героїчної і батько нової Української Літератури.

Printed in Canada

ДЕРЖАВА НАД ПАРТІЯМИ!

НАЦІЯ НАД КЛЯСАМИ

МІСІЯ УКРАЇНИ

ОРГАН СПІЛКИ ВИЗВОЛЕННЯ УКРАЇНИ

Новорічне Послання «Місії України»

НОВОРІЧНЕ ПОСЛАННЯ СВУ ДО ПОСЕСТЕР І ПОБРАТИМІВ В УКРАЇНІ ТА У ВІЛЬНИХ І НЕВІЛЬНИХ КРАЇНАХ СВІТУ

ДОРОГІ ПОСЕСТРИ-УКРАЇНКИ

I

ПОБРАТИМИ-УКРАЇНЦІ!

З нагоди Різдва Христового, Нового Року та 40-ліття трагічного процесу Спільки Визволення України (СВУ) і Спільки Української Молоді (СУМ), Редакційна Колегія «Місії України», як органу Спільки Визволення України, пересилає Вам всім палкий Національний Привіт і бажає Вам якнайбільшого успіху у боротьбі проти московсько-комуністичних окупантів, у боротьбі за вільну Українську Самостійну Соборну Державу!

Наші девізи СВУ є: ДЕРЖАВА НАД ПАРТІЯМИ! НАЦІЯ НАД КЛЯСАМИ!

А особливої уваги заслуговує девіза: БОГ — УКРАЇНА.

Це означає, що під Богом всі народи і нації рівні, а також і кожна людина зокрема, і жодна особа чи нація не сміє посягати на свободу і добробут інших народів і націй.

Хто ж посягає на волю інших народів і націй, той вчиняє жадливий гріх проти Бога і кайновий злочин супроти поневолених народів і націй, а його зброя є від розбійника.

Москалі вже посягнули, поневолили Україну, а також цілий ряд інших народів і націй, і тому московська нація, як розбійницька, паразитарна нація, є осуджена на повне знищення на Землі. І до цього йде світове приготування. Таке призначення майбутніх світових подій, які мають стрясати усією нашою планетою, щоб позбутися московсько-комуністичного злочинства.

І в цих світових військових гігантських катаклізмах Українська Нація досягне свою повну жадану перемогу — виборить свою вільну Українську Незалежну Соборну Державу.

Але так довго, поки московські окупанти скаженіють в Україні, всі покоління Української Нації перебуватимуть у стані напруженої війни проти розбійницької Московщини, чи вона зватиметься Росія, СССР чи ще зміниться на якусь іншу назву, але наша зброя завжди була, є і буде скерована проти неї, як головного ворога Самостійної України, і ця боротьба не припиниться аж до повної перемоги нашої Нації над московсько-комуністичним фашизмом.

Наша війна проти московсько-комуністичної паразитарної імперії є затяжною і довготривалою війною, якій минуло вже понад 50 років, після програних битв 1917-1921 років Української Національної Революції і Національно-Визвольної війни, і тому вона є нерівною війною, цебто при біжучих нагодах вона посилюється, то при тяжких обставинах послаблюється, то знову зростає в активній посиленій боротьбі, щоб при нагоді навальними ударами розвалити московсько-комуністичну імперію, як «тюрму поневолених народів і націй та концентраційних невольничих таборів», і на її місці побудувати вільні національні незалежні держави.

Наша війна не є якоюсь обмеженою, провінційною, групо-партійною, соціально-класовою, релігійною, селянською, робітничою, пролетарською, буржуазною чи ще під якоюсь назвою війною.

Ні, наша війна є Всеукраїнською Національною війною, бо в ній бере участь вся Українська Нація. Наша війна є тотальною війною, в якій є головним підметом ціла Українська Нація, бо вся Українська Нація є поневолена, а не якась її група, класа, стан, провінція, чи якийсь прошарок культу віроісповідання.

Ми вже згадали, що наша є девіза: Бог — Україна, а за козацьких часів була тотожня девіза:

**За віру християнську,
за землю українську,
за прадідівську славу!**

Це означає, що від Бога пряма дорога до наших національних душ, до України, до вічного геніяльного Києва, як столиці України, як Міста Премудрости Божої, а не через чужі чи ворожі нації чи столиці чи це буде Москва чи Варшава, чи якісь інші нації чи держави.

Увесь всесвітній безперервний потік буття виявляється у 2-х головних категоріях:

1. у духовому чи ідейному процесі й
2. у матеріальній живій чи мертвій масі.

І це є головні ознаки буття.

І кожному, звичайно, відомо, що дух, ідея, свідомість керує матерією, як у всесвітньому абсолютному аспекті, так і в процесі людини, а не навпаки, що людське фізичне тіло, цебто матеріальне м'ясо, керує її ідеями, плянами чи визначеною метою у боротьбі за більші чи менші ідеали.

Ми кажемо Дух Шевченка, дух народу, дух нації, дух війни тощо, хоч ніколи ми тих духів не бачимо, бо вони невидимі, але зате ми їх відчуваємо.

Більше того, ми власне тим духам головну увагу присвячуємо. Напр., вивчаючи Шевченка, ми спиняємо всю головну увагу на його духовій творчості, а не на його фізичному чи тілесному, цебто матеріальному складі. І це є для всіх загально самозрозуміла річ.

Але коли мова йде про Всесвітній Абсолютний Вічний Дух, що ми означаємо поняттям БОГ, то тут різні невіри та ідоляни тільки й бачать матерію і лазять по ній, як слимаки. Вони силкуються все схопити своїм обмеженим тупим розумом, чи побачити звичайними очима, та все це непосильне для них, бо Божий Дух можна тільки відчути.

БОГ — це Абсолютний Пануючий Дух Вічності, Який охоплює і стягає всесвіт і промінить невидимими потоками містичної сили на буття. І хто входить у контакт із Всевишнім, той, вивчаючи, відчуває Його, як школяр вивчає і відчуває Дух Шевченка, чи політик відчуває, студіюючи, Дух Української Нації.

БОГ — це Абсолютна Любов Всесвіту. А Любов є будуючим, позитивним ведучим

чинником не тільки у Всесвіті, але і в звичайному чи національному людському житті.

Скажемо, ми любимо Україну і наша любов до України є вічна, а її вороги можуть протягом історії мінятися, чи з головних ворогів ставати другорядними, п'ятирядними чи довший час бути небезпекою. У різний час історії України були головними ворогами: поляки, німці, москалі, татари та інші. Але вже від давніших часів і тепер найзежерливішими ворогами України були і є московські наїзники.

І де Українська Національна Любов осягає контакт із Господньою Любов'ю, там існує повна гармонія свободи із внутрішнім сумлінням, почуттям чести і справедливості. Тому то Любов є найвище щастя людини.

І ось тому то на запитання фарисея, яка заповідь найбільша у Святому Законі, Розп'ятий відповів:

“Люби Господа Бога свогого всім серцем своїм, і всією душею своєю, і всім своїм розумом”.

— Це найбільша і найперша заповідь. А друга подібна до неї: **“Люби свого ближнього як самого себе”.**

— На двох цих заповідях — увесь Закон і Пророки стоять (Св. Апостол Матвій, 22:36-40).

Отже, Вічна чи Універсальна Любов — це Господь. І хто ісповідує цю Любов, цебто є у контакті із Нею, той розквітає цією Любов'ю, а значить він любить ближніх своїх. А наші ближні — це наші Посестри-Українки і Побратими-Українці, до яких наше Послання і які є там, в Україні, під московсько-комуністичним деспотичним режимом. І якщо ми любимо Бога, то це означає, що ми любимо і ближніх своїх, то значить мусимо допомогти їм осягнути повну свободу, щоб і вони могли розвивати свою творчу любов на рідній землі, пізнаючи Універсальну Любов Бога.

Отже, ми бачимо, що основний двигун нашої боротьби за Суверенність Української Держави є Господня і Національна Любов у повній своїй гармонії.

БОГ — це Всесвітня Абсолютна Віра, яка, як стріла, унаправлює і очищає духову дорогу буття у тому керунку, куди хто чи що має призначення, залишаючи певну частину для можливості виявлення свободної волі як окремих осіб, так і певних людських спільнот, в тому числі народів і націй.

І де довершається культ Національної й Універсальної Істини, там є контакт Української Національної Віри із Всесвітньою чи Господньою Вірою.

І коли Назарянин спинив бурю на морі, то це було цілком логічно, що матеріальний рух атомів бурі піддався наказові Віри Божого Духу.

Якщо б людина розвинула культ Абсолютної й національної віри, як вчив Назарянин, то для людини не було б нічого неможливого на світі.

І ці чуда ніяк не можна ані збагнути, ані пояснити розвитком людського розуму через будьяку науку, бо це метафізичне явище.

Отже, ми маємо розвивати культ Віри Української Нації чи Віри України, яка б заломила ворожу московську віру, перемогла її і запанувала над нею.

Українська Національна Віра приготує й унапрямує духовий стан Української Нації перед і в самому процесі збройної боротьби у нашій Національно-Визвольній війні.

І тому політик і військовик, душпастир і економіст, письменник і композитор, науковець і мистець, селянин і робітник, діячі театрів і кінофільмів, — всі мають централізувати і розвивати свої віри в одному творчому гонові і боротьбі під оглядом добра цілоти Української Нації, прямуючи до загальної жаданої мети процесу визволення і розбудови Української Самостійної Соборної Держави.

І в цьому головна сила збірної чи Великої Віри України.

Б О Г — це Всесвітня Абсолютна Воля, яка охоплює і надихає всесвіт своєю володарською погінною силою у прагненні і покликанні, щоб довершити своє призначення.

Цю Абсолютну Волю всюди можна відчутти, бо увесь всесвіт знаходиться у вічному напруженому рухові.

Відповідно до Абсолютної Волі є воля у кожній окремій особі, а також волі певних спільнот, в тому числі волі народів і націй.

А звідси і Воля Української Нації, яка є вічною погінною силою, що сформувалася у вчення Український Волютаризм.

Одна з головних властивостей кожної національної волі перебувати у вічній боротьбі, щоб панувати. І власне вольові персональності та вольові нації і творять гігантські свої історії.

Якщо кожна особа, певна спільнота, а також народи і нації нагороджені певними талантами чи мають певне призначення, то крім того, їм дана і свободна воля, у якій вони мають активно себе виявляти у своїй боротьбі за зростаюче панування.

Та лихо в тому, що не всі одиниці і спільноти належно користають зі своєї свободної волі. Так деякі одиниці і спільноти, в тому числі народи і нації, зледащили і занехаяли Богом даровані здібності, не оборонили власної свободи, не дотримались загального закону, що під Богом всі народи і нації рівні, а пішли на спокусу принад ворога, щоб втратили власний пануючий Національний Дух, власну любов до України, Національну Віру і Національну Волю, і цим піддалися під вороже панування.

Отже, вина за те, що Україна поневолена не в ворогові-завойовникові, бо кожний ворог загарбує все те, що йому вдається підступом і збройною силою захопити, а вина у нас самих, українцях, які піддалися завойовникові, не відстояли своєї національної свободи і незалежності.

І цим ми вчинили великий гріх супроти Бога, що не оборонили дарованої нам Богом свободи, і зраду супроти своєї нації.

Вольові індивідуальності і вольові нації кидають виклик життю і смерті, але не відступають від національної волі і незалежності.

Господня Воля не терпить безвільних і літєплєх, боягузів і поміркованих, які шукають

золоту серединку, які тримаються рабської ідеології, що покірне телятко двох маток ссе, чи “мене із хлібороба не скинуть, хай “пани” страхаються перед революцією”. І ця власне рабська психіка і привела Українську Націю до неволі. А потім ці ж охлялі політики пояснюють, що, мовляв, наш нарід був несвідомий або: таке наше географічне положення, що хто не йде, то й скубне. Але ж колись на цій самій землі наші предки “вміли панувати, добувати і слави і волі”. Але коли згодом поблазнилися провідники, втратили Національний Суверенний Дух, то завели націю до московської неволі.

Ми, як українці-націоналісти, носії Місії України, у своєму ПОСЛАННІ звертаємося тепер до всіх Посестер і Побратимів сучасного покоління, а також і майбутніх поколінь, щоб відродили славний войовничий Дух Української Козацької Нації — Дух Українського Націоналізму, як головну силу протиставлення проти московсько-комуністичного шовіністичного імперіялізму.

І тому власне московсько-комуністичні окупанти і накидаються із такою сказеною запіненою люттю на український націоналізм, бо вони бачать і знають, що він власне принесе їм упадок і смерть.

І це цілком зрозуміло для кожного націоналіста, цебто індивідуальності, у якій Українська Нація є головним підметом життя. І власне нація є найвищою формою організованої людської спільноти на землі. Нація складається із різних станів і класів, прошарків і провінцій, релігійних культів і політичних партій, етнічних груп та інших різних переконань і течій, які об'єднані загальною ведучою ідеєю нації, як добра цілої Української спільноти. Якщо поняття “нарід” окреслюється, як аморфна спільнота під політичним оглядом, то “нація” є цілком дозрілою політичною суспільною одиницею під національно-державним оглядом.

Проти терміну “нація” ніхто, звичайно, не бунтується, в тому числі і московсько-комуністичні загарбники.

Та прецінь всім відомо, що є Об'єднані Нації, куди входить й Українська Нація.

Але москалі намагаються всіма своїми брутальними і підступними, підлими методами витеребити це слово із теоретичного і конкретного ужитку у московській імперії, називаючи народами Советського Союзу, зокрема стосовно до Української Нації. Чому?..

А тому, якщо признати слово — НАЦІЯ, то треба визнати й НАЦІОНАЛІЗМ. Бо НАУКА Й ТЕОРІЯ ПРО НАЦІЮ Є НАЦІОНАЛІЗМ, бо НАЦІЯ Є ГОЛОВНИМ ПІДМЕТОМ ЦЬОГО ВЧЕННЯ, як скажемо, вчення класичної культури — класицизм, теорії Дарвіна — дарвінізм, наука про гуманність — гуманізм тощо, цебто що є головним підметом теорії чи науки, то і носить її назву.

Отже, теорія і вчення про Українську Націю і є УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛІЗМ. А теорія і вчення про ВОЛЮ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ і є УКРАЇНСЬКИЙ ВОЛОНТАРИЗМ.

УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛІЗМ — це вічна духовна тяглість пануючого Суверенного Духа, Віри і Волі Української Нації через всі тисячні покоління, а також у вічне майбутнє.

Українська Нація є свідомо свого надзвичайного геніяльного призначення на нашій планеті не тільки під власним пануючим політично-державним оглядом, але куди більше, під оглядом ведучим, понад національним, під оглядом Глобальної Місії для всіх поневолених і вільних народів і націй на засадах індивідуальної, суспільної й Абсолютної Місії.

І тому московсько-комуністичні загарбники поборюють із такою жовчною ненавистю Українську Націю й український націоналізм, як вільний вічний Суверенний Дух Української Нації, який бореться не тільки за свою незалежність, щоб панувати на власній землі, але і в перспективі світового призначення.

Тому москалі вживають брутального терору, то фальшивої підступної пропаганди-“філософії”.

Вони вдовбують у мізки тупим і ренегатським “політикам”, що, мовляв, “НАЦІЯ” — це історична суспільна категорія, вона з'явилася під час буржуазного суспільства, а під час комунізму має віджити. І тоді буде тільки одна загальна людська спільнота, і буде панувати тоді тільки одна для всіх мова. Та вже навіть можна бачити на практиці, що мова Леніна, творця комунізму, стала загальною вживаною мовою всіма народами Советського Союзу.

Ось до якої відвертої нахабності дійшли московські імперіялісти, ширячи свій фашистський шовінізм.

Вони кричать, аж виють: “Пролетарі всіх країн єднайтеся!”, але центр для всіх має бути у Москві, бо “Москва всему свету галава”.

Або:

“Все ми таваріщі”, але “руські старшіє братья”.

У своїх закритих університетах москалі голосять:

“Ми повинні вивчати соціалізм-комунізм під державним оглядом, а інші народи вчити під інтернаціональним оглядом”.

Та що говорити московська нація — це нація безличних брехунів і злочинців.

Ви погляньте на них, із якою скаженою люттю вони поборюють **український буржуазний націоналізм**. І слово “буржуазний”, як і “націоналізм” намагаються найпаскуднішими його словами вимазати, щоб його всі цуралися. А насправді слово “**буржуазний**” є дуже добре слово, що означає середню клясу, цебто трудову клясу, яка є між заможним населенням і жебраками. Напр., **московські комуністи все трудове селянство називають буржуазією**. І тому вони примусово заганяли все селянство в колгоспи, щоб не мали ніякої приватної власності, а були жебраками-рабами і цілком залежали від диктатури розбійницької зграї комуністів, а не диктатури пролетаріату. У цій примусовій московсько-комуністичній колективізації тільки на **Україні комуністи заморили 10 мільйонів голодом селян-хліборобів у 1932-33 роках**. То страшна була голодова облога. Ось так лізла на українське село потвора соціалізму. А комунізм виглядатиме куди жахливіше. І ми б’ємо на сполох підійняти активну боротьбу проти цієї дикої потвори, яка вже розширює божевільні очі і клацає зубами на цілком виснажених і обідраних селян і робітників.

Ми власне проповідуємо український буржуазний націоналізм, цебто вільну Українську Незалежну Соборну Державу, у якій кожна особа чи родина матиме повне право на свою незалежну приватну власність таку, яку вона зуміє придбати своїм власним трудом. Досить уже напилися крові із селян-колгоспників і робітників-невільників комуністи-паразити.

Призначення історії говорить, що вже незабаром у гігантській світовій війні всіх комуністів-паразитів буде на пожарищах посмажено. Волелюбний світ готується до війни, щоб вигубити, як блощиць, всі озвірілі комуністичні банди. Та прецінь, цієї зарази всього 3-4%, але скільки лиха, горя, сліз і жертв вони принесли протягом останнього півстоліття. Страш-

на і сувора наступить розплата. **І вже на обріях з’являються віщі ознаки цієї гігантської, але справедливої війни, у якій і Україна повстане, як Самостійна Соборна Держава.**

Тепер не буде на Україні проблеми у напрямку різних соціальних станів чи клясів, бо там є тільки 2 кляси:

1. **кляса жебраків**, яка складається із селянських наймитів, прикованих невольничими ланцюгами до так званої колгоспної землі; виснажених рабською працею робітників і з убожлої інтелігенції. І

2. **кляса комуністів-паразитів**, як злодійська упревілійована кляса диктаторів, які мають свої окремі закриті змовні наради, закриті пошачальні крамниці, роз’їжджають по курортах, творять своїх комуністичних мільйонерів у пролетарській державі, і все це за рахунок трудової кляси робітників, селян та інтелігенції. І ця ж комуністична партія експлуататорів жахливо переслідує, мордує виснажених у непосильній праці і розстрілює цих же селян, робітників та інтелігенцію, щоб пострахом національний дух витроїти із душі, який прагне і рветься до волі.

Горе тим народам і націям, у яких партія комуністичних злочинців приходить до влади. Комуністи не респектують ані права, ані моралі, ані будь-якої пошани до інших. Це брутальна кучка ганстерів, яка нещадно вбиває всіх тих, які не улягають під їхнє панування. І ось тому увесь волелюбний світ проголосив їм війну.

І всі свідомі українці й українки, молоді і старші, у вільних країнах світу, готуються єдиним фронтом у політичному і збройному напрямку до вибуху Української Національної Революції, у якій головним підметом була, є і буде вся Українська Нація, бо вся наша Нація поневолена, а при владі є московсько-комуністичні окупанти із кучкою українських зрадників-москофілів, які допомагають ворогові тримати під скаженим терором своїх братів і сестер на своїй рідній землі у деспотичному рабстві.

І ось у цій гігантській боротьбі Українські Збройні Сили навальними вогненними ударами очистять Україну від московсько-комуністичних зайдів, і Українська Нація як цілість прийде до влади, цебто стане господарем і володарською пануючою силою на своїй власній землі, і тому цей процес боротьби і називається

ся: Українська Національна Революція. Представники Української Нації придуть до влади.

Та треба передбачати, що коли Українська Нація прийде до влади, то різні сусіди-вороги, в тому числі, звичайно, і москалі, знову вдатимуться своїми збройними силами в Україну, щоб її поділити й поневолити. **І тому тоді наша Українська Національна Революція буде переростати в Українську Національно-Визвольну Війну**, цебто ми вестимемо оборонно-визвольну війну проти різних вломів ворожій інтервенції.

А також у більшості буває, що **різні ворожі ворохообні відпадки чи недобитки, в тому числі й українські ренегати, будуть бунтуватися в середині самої молодого Самостійної України, чим можуть разом із інтервенцією привести до внутрішньої громадянської війни.** Безсумніву, що будуть чорними пузирями схоплюватися де-не-де ворожі банди і партизанські групи, які всякими руйнуючими засобами і шляхами будуть підривати молоді устої Самостійної України, і тому до всіх тих надзвичайних політично-військових подій ми мусимо бути приготувані і вміти зненацька заскочити і перемогти ворога.

Наші національно-політичні і військові доктрини, а також політично-військова стратегія, збройне мистецтво і тактика передбачують ті різні виняткові і загальні ситуації, які мають у майбутньому наступити.

Вороги за попередніми злочинними традиціями будуть творити різні політичні і військові союзи проти України, щоб знову поділити її на окупаційні шматки. Але на цей раз уже вони вповні проваляться і будуть цілком розтопчені.

Українська Нація прискорено зростає і виросте у непереможну гігантську силу, яка із своїми союзниками трясиме всією планетою. Всі віщі ознаки вказують на велетенські потенційні сили, які цілком змінять політично-суспільне обличчя нашої Землі під оглядом свободи і незалежності національних держав, які будуть у повній гармонії поміж собою.

І серед сучасних українських політичних і військових організацій, які готуються інтенсивно до тих майбутніх грядучих подій, про які ми сказали вище, **одна із ведучих організаційних сил і є Спілка Визволення України (СВУ), як авангард Української Нації, що підпільно боролася в Україні, а тепер відроджена і роз-**

будована в головних передових вільних країнах світу.

І ось цього 1970-го року минає 40 літ від трагічного процесу СВУ і СУМ-у, який відбувся у Харкові 1930 року. Тут ми пригадаємо хоч коротко, історію СВУ і СУМ-у.

Після ослабленої молодого Української Держави, у 1919 році у Києві було організоване національне **Братство Українських Державників (БУД)**, яке впливало на Український Уряд 1920 року. Після програних битв цей БУД продовжував свою боротьбу проти московсько-совєтської влади в Україні аж до 1924 року, а потім через несприятливі умови всю працю було припинено. Та після певного перегляду підсовєтської ситуації академік Сергій Єфремов і його прибічники вирішили продовжувати підготовлювати у підсовєтських умовах українські національні кадри. Невдовзі був організований зв'язок із українською еміграцією. Після певних нарад закордоном, зокрема із **Головним Отаманом Симонем Петлюрою і Гетьманом Павлом Скоропадським** та іншими видатними державними діячами, із Берліна повернувся **Андрій Ніковський**, колишній Міністр закордонних справ УНР, до Києва 1922 року. Він приніс багато різних новин із-за кордону України і цим допоміг оживити працю в Україні.

Після вбивства Головного Отамана **Симона Петлюри** 25 травня 1926 року в Парижі московським агентом жидом **Шварцбартом**, спротив на Україні проти московсько-комуністичної окупації активно і прискорено зростає. І в червні 1926 року відбулися **Перші організаційні збори в Києві, в приміщенні Української Академії Наук, на яких і була організована Спілка Визволення України (СВУ), на яких були присутні і розподілили поміж собою обов'язки такі діячі:**

1. Віцепрезидент Української Академії Наук проф. **Сергій Єфремов** — голова.

2. **Володимир Чехівський**, колишній Прем'єр Уряду УНР, пізніше активний діяч і благовісник Української Автокефальної Православної Церкви, який у тої час раз-у-раз виступав як благовісник у Київському Соборі Святої Софії. Він тримав головний зв'язок поміж Українською Автокефальною Православною Церквою (УАПЦ) і Спілкою Визволення України (СВУ). Співпраця розвивалася у повній гармонії. Він був заступником голови.

3. **Володимир Дурдуківський**, учитель і директор 1-ої Київської української гімназії ім.

Шевченка, що при советській владі була переіменована на Київську трудову школу ім. Шевченка. Він був скарбник.

4. **Йосип Гермайзе, проф. Київського Інституту Народної Освіти.**

5. **Андрій Ніковський, письменник, колишній Міністер закордонних справ при Уряді УНР.**

6. **Олександр Гребеневський, співробітник Української Академії Наук.**

7. **Людмила Старицька-Черняхівська, письменниця, перекладачка й активна діячка в українському національно-політичному житті.**

І ось власне ця перша сімка надала головний напрямок творити конспіративні п'ятки по всій Україні, а головним чином серед української національно-свідомої інтелігенції і діячів збройної боротьби.

Пізніше була створена при СБУ Спілка Української Молоді (СУМ), яку очолив Микола Павлушков, студент Київського Інституту Народної Освіти.

Головна програма СБУ, а при ній і СУМ-у, була боротися за реформовану програму УНР (Української Народної Республіки) із певними гетьманськими впливами. Але поки що було головним завданням підготовляти по формі і по змістові національні кадри, та боротися, головним чином, за українські молоді національні душі. А при Українській Академії Наук було створене напівлегальне товариство із молодих національних патріотів: "Молода Академія".

За 6 років надзвичайної підпільної праці вся Україна була покрита нелегальною сіткою СБУ і СУМ-у, діями спротиву проти московсько-комуністичного режиму, і підготовкою, щоб при нагоді виступити в откритій збройній боротьбі за власну Українську Національну Державу.

Через московсько-комуністичних шпигунів і сиксотів 1930 року СБУ і СУМ були розкриті і 45 найвидатніших їхніх провідників було поставлено перед судом у залі Театру Опери й Балету в Харкові.

На лаві підсудних були, головним чином, академіки і професори інститутів та університетів, викладачі і вчителі технікумів та середніх і неповних середніх шкіл, українські національні і політичні діячі.

Всі підсудні, за винятком одного шпигуна-юди, трималися гордо і сміливо на суді. Вони дбали про почуття національної честі і совісти, а не про загибель власного тіла.

Вони безмежно любили Україну, глибоко вірили в її волю і надзвичайне призначення.

Серед них не знайшлося жодного відступника, що сказав би, що я, мовляв, науковець чи мистець, душпастир чи письменник і до політики не мішався, але мене через якісь причини втягли.

Ні, кожен з них був свідомий своєї високої відповідальності перед Українською Нацією, її патріотичних минулих, тогочасних і майбутніх поколінь, відповідно до своєї освіти й становища, і тому гідно обороняв українську національну совість і честь перед різними провокаційними нападами "прокурорів" і "оборонців", "суддів" і "свідків".

На запитання, а "за що ж боролася СБУ", письменниця Людмила Старицька-Черняхівська відповіла голосно і сміливо:

— Спілка Визволення України боролася, щоб очистити Україну від ворожої північної окупації, вона боролася за вільну Самостійну і Соборну Українську Державу!.."

І раптом на самому заді залі, на третьому поверсі (на "гальорці") вибухли студентські оплески й одразу обірвалися. А потім тих студентів витягали за сцену і там провадили "другий процес СБУ і СУМ-у".

Ворожі сиксоти і шпигуни всяди нюжили: по школах і інститутах, університетах і в Українській Академії Наук, по селах і містах, щоб знайти сліди членів і провідників СБУ і СУМ-у й віддати їх на заслання чи розстріл.

Академік Сергій Єфремов, як творець і чоловічий провідник СБУ, заявив, що:

"Спілка Визволення України боролася за ті національно-політичні ідеали, за які боровся, "карався, мучився, але не каюся" Апостол України Тарас Шевченко.

Ми боролися за вільну Суверенну Україну, щоб сучасні і майбутні покоління самі були господарями на власній вільній українській землі!"

Надзвичайно мужньо і твердо тримався чоловічий провідник Спілки Української Молоді студент-науковець Микола Павлушков, беручи всю відповідальність за СУМ на себе, який став зразком боротьби за вільну Українську Суверенну Соборну Державу.

Спілка Визволення України, яку очолював Сергій Єфремов і Українська Автокефальна Православна Церква (УАПЦ), яку очолював Митрополит Києва і всієї України владика Василь Липківський, діяли в одному спільному напрямку. А представник від УАПЦ благовісник Во-

лодимир Чехівський був у Головному Проводі СВУ.

Отже, Українська Християнська Віра і Віра Української Нації, що є девізою: **БОГ — УКРАЇНА**, боролися разом за вільну Українську Самостійну Соборну Державу.

Дуже шкода, що, через кордон, який ділив Україну ворогами, ані СВУ, ані СУМ не мали відповідного контакту із Українською Греко-Католицькою Церквою, яка знаходилася на Західній Україні і в Закарпатті.

Процес суду тривав від 9 до 17 квітня 1930 року, і після 2-х діб наради ворожий суд виніс вирок 19 квітня, за яким 13 видатніших діячів СВУ і СУМ-у було засуджено до розстрілу, а саме:

академік Сергій Єфремов, благовісник Володимир Чехівський, науковець Володимир Дурдуківський, проф. Йосип Гермайзе, письменник Андрій Ніковський, письменниця Людмила Старицька-Черняхівська, проф. Всеволод Ганцев, студент-науковець Микола Павлушков, академік Аркадій Барбар, академік Володимир Удовенко й академік Володимир Підгаєцький.

А потім їм замінено від 8 до 10 років тяжких в'язниць.

Решту засуджено теж до різних термінів в'язниць, концентраційних таборів на тяжких каторжних роботах, різні депортації і в більшості всім заборонено після відбуття кари повертатися на Україну.

Та майже всі вони загинули у в'язницях, засланнях чи знов були пересуджені й розстріляні.

Крім того, тисячі українських патріотів, діячів і не діячів СВУ і СУМ-у були арештовані і заслані чи розстріляні у підвалах ГПУ чи пізніше НКВД. Мариво ворожо-окупаційного терору стрясло Україною, та не могло воно похитнути Української Національної Віри, чи зламати Національну Козацьку Волю до боротьби, щоб жити і панувати. **Одержимий Дух СВУ і СУМ-у одухотворив покоління освіженою вірою і витривалішими завзяттями, щоб прискорити боротьбу й досягнути у ній жадану волю і державну незалежність України.**

І ось після 2-ої світової війни наше покоління відродило ці славні традиції СВУ і СУМ-у, бо власне нашому поколінню призначено розвалити і цілком знищити московсько-комуністичну паразитарну імперію і на її руїнах побудувати вільні національні держави поневолених

нині народів і націй. І ця гігантська національна і понад національна місія і призначена для Української Нації.

І ми є носії і поширювачі цієї славної Місії України, цих гігантських ідей СВУ, яка перегруповує українські національні сили, підготує свої провідні кадри, щоб у призначений час засурмити для України і для всього світу політично-збройний похід боротьби, щоб досягнути назавжди вільну Українську Суверенну Соборну Державу.

Ми вступаємо тепер у новий період буття на нашій планеті — у Новий 1970-ий Християнський рік, в якому стануться дуже важливі світові події, які матимуть надзвичайний вплив на прискорений процес визволення України; а також український самостійницький рух боротьби так розвинеться в Україні і поза нею, що вплинуть на поворот і зміну світових подій в інтересах добра України. Україна дасть відчуття своєю силою світові, але й понесе жертви. Виростуть нові герої і місіонери-провідники.

І ми не тільки узріємо вільну Самостійну Україну, але ми будемо й активними борцями за її волю в Українській Національній Революції, яка вже вириковується на фоні світових подій, яка пізніше переросте в Українську Національно-Визвольну Війну.

І ось при цій нагоді, Дорогі Посестри-Українки і Побратими-Українці, там, в Україні, а також у вільних і невольних країнах світу, ми звертаємося до Вас тепер із палким закликом у своєму Посланні.

Поборюйте москофільство завжди і всюди!

Бойкотуйте, бридьтеся і знищуйте москофілів, як заразну пошесть, що поглиблює московську неволю в Україні!

Поборюйте нещадно і всюди московсько-комуністичних окупантів, які грабують Вашу працю, які вже замучили мільйони українців і українок і далі тероризують сучасне молоде покоління! Хай буде тричі проклятий той, хто дружить із ворогом!

Не послуговуйтеся підступними писаннями лягавого Леніна, бо він не тільки був чекістом-бандитом, на руках якого кров невинних мільйонів жертв, особливо українських поколінь, але він був творцем і скаженим шаманом цієї комуністичної зграї душегубців.

Ленін — це була скрита, яхидна московсько-шовіністична потвора, у якій несподівано виригувалася україножерська жовч.

Коли він зустрівся у Кремлі з анархістом Нестором Махном, то Ленін запитав його:

“Ну как там у нас в Южной Рассеі?..

А Махно йому:

— А може на Україні?..

— “Ну всьо равно, на Україне, какая разніца”, — знітившись і прищулившись яхидно, сказав Ленін.

Вся його писанина облудна і фальшива і такі ж були і його бандитські вчинки.

Підіймайте активну боротьбу за Самостійність України різними легальними і підпільними шляхами!

Розбудовуйте культ Української Національної Віри, в якій би вся Українська Нація як цілість підготовлялася в одному гонові до відкритої і вирішальної боротьби — Української Національної Революції, щоб досягнути мету, за ради якої наш родючий чорнозем рясно скроплений своєю і ворожою кров'ю.

Розвивайте українське національне волевзавзяття і гартуйте витривалість у боротьбі, щоб ми суцільним панцерним духом переважили над ворожим злочинним духом, і тоді ми зуміємо збройною силою повалити і знищити московсько-невільницьку імперію. У нашому поколінні пробуджується гігантська козацька стихія, перед силою якої нічого не могло раніше встоятися, тільки брали підступом і обманом. Але тепер ми сповнимо свою місію у повному своєму призначенні. Вона клекоче вже у своїй потенції, як буйні Дніпрові пороги, вона потребує геніяльного проводу, і бій наш буде виграний.

Розбудовуйте і несіть культ Місії України серед поневолених і вільних народів і націй, щоб єдиним фронтом палити паразитарну московську імперію, розбудовуючи власні політичні і збройні сили!

Хай буде Ваша вічна Любов до України, бо вона є першою запорукою самопожертви й успіху перемоги, бо власне нашому поколінню у цю тривожну добу призначено довершити тих подій, які на нас поклало Боже Провидіння.

Ми мусимо здобувати тисячі прихильників, союзників і довірених друзів України, особливо впливових під політичним і військовим оглядом, а також у різних ділянках української воюючої духовости і матеріальної сили.

Рік за роком Україна все рішучіше і певніше виходить на міжнародну арену впливових

подій. І все це впливи нашого покоління там, в Україні, та у вільних і невольних країнах світу.

Чи ж не славно було чути, як Прем'єр Канади Джан Діфенбейкер у своїй промові на Об'єднаних Націях вимагав волі України, вільні вибори і цілковитого відокремлення від Московщини.

Або перебуваючи в Києві, він заявив українським комуністам, що **“Канада хотіла б мати свій консулят у Києві, а Україна може мати свій консулят в Оттаві, коли ви говорите, що Україна Суверенна Держава”!** Цей державний муж всюди виявляє себе як щирий український друг, який допомагає нашому поколінню у національно-визвольній боротьбі.

А французький Президент генерал Шарль де Голль, промовляючи у Києві, закінчив: **“Хай живе вільна Самостійна Україна!”**

Все це впливи наших політичних діячів, які живуть визвольними ідеями України і вміють передати й одухотворити державних діячів інших націй.

Будьте приготованими і мудрими, щоб Вас не могли лягаві московські імперіялісти обдурити. Ніколи не довіряйтесь ворогові і його підступній облуді. А навпаки, перебирайте Ви ініціативу боротьби і вмійте зненацька заскочити ворога. Можливості завжди є, тільки треба хотіти знайти і повністю використати їх. Інколи, здається, цілком безнадійна ситуація, але коли Ви прагнете не тільки вирватися з неї, але й стати переможцем над ворогом, коли він не сподівається небезпеки, то Ви завжди її знайдете і досягнете.

Будьте відважні і рішучі, щоб ворог жахався Ваших подвигів і уникав з Вами зустрічі, **щоб Ваша віра страхала ворога, бо хто має віру, той має перевагу.** Віра і страх можуть мінятися, бо та ж сама особа, яка вчора підпадала страхові, сьогодні може перетворитися у володаря. Ті ж самі принципи стосуються до певних спільнот, зокрема до пошесті страху чи віри під час військових боїв, а також цілих народів і націй.

Після 2-ої світової війни московська так званна репатріаційна комісія нахабно вривалася в українські цивільні табори і сіяла страх і переполох, бо “кто не поедет севодня на родину дабравально, то завтра заберьом сілой, как врага народа”.

І деякі заламувалися і зголошувалися до від'їзду, хоч знали наперед, що їх чекає на тій “родіне”.

І ось одного разу несподівано увірвався советський полковник зі своєю репатріаційною комісією до українського табору Майнц-Кастель, недалеко від міста Франкфурт-на Майні, у Німеччині. Одразу в таборі підійнявся алярм, їх оточила всяким зняряддям наїжена маса, хоч це було серед дня. Стихія гніву і розплати прогнала геть всякий страх. Кожний почувався левом. І ніхто не думав про те, що його може чекати за це завтра. І це власне і є той стан пануючої натури, яка знає тільки побороти, перемогти. Раби ж думають, а що ж їм буде, як вони програють.

В цей час полковник вихопив пістолі, і вся справа його була перерішена. Перше сипнулися на них каміння, а потім пішла в хід інша холодна зброя, в тому числі і ножі...

Невдовзі прибули панцери і джипи американської польової поліції і збирали по смітниках своїх "союзників". А одного витягли із річки Майну.

Серед українців виріс пануючий дух розплати, і наші українці поїхали у Франкфурт-на Майні полювати за москалями, і там нарobili не абиякого страху.

Московський репатріаційний генерал хотів "провчити українських буржуазних націоналістів", але американці не ручалися за його безпеку, а зі своїми зусиллями він боявся їхати до табору, бо знав, що там є різна зброя, в тому числі й гранати. Страх оволодів і ним.

А серед українців запанував дух суцільної Національної Віри, нападаючий дух, щоб знищити ворога.

Але будьте завжди ширі і чесні до своїх по-сестер і побратимів, шляхетні й одержимі до своїх національних ідеалів і обов'язків у боротьбі за Самостійність України. Довіряйте друзям своїм, щоб вони й Вам довіряли, а в цьому гігантський важіль перемоги.

І навпаки, ніколи ворогові не розкривайте своєї таємниці, якої невільно йому знати, хоч би навіть Ви впали під його тортури.

Девіза, яку проголосив Творець християнства:

"Хто не зі Мною, той проти Мене, і хто не збирає зі Мною, той розкидає" (Апост. Матвій, 12:30), є нашою девізою — **Співки Визволення України.**

Розп'ятий поставив альтернативу:

Хто не з християнством, той проти нього.

І ця альтернатива є прямою аналогією до нашої національно-визвольної боротьби.

Хто не з Україною, той проти неї. Хто не будує України, той руйнує її.

Тут немає середини.

Тут або окупант переважить і потопить честоти України в крові. А з ним уже раніше примирилися, і тому нині Україна бредє, втопаючи у крові, у страдницькій неволі.

Або наше покоління виборить вільну Україну, і наша нація розбудується у геніальному своєму призначенні на нашій планеті, і Київ стане Містом Свободи і Апостольською Столицею Християнства на Землі.

Девіза Сина Божого є ключем і надхненням у цьому напрямку.

І ось у ці урочисті роковини народження Християнського Месії, Який приніс духове переродження у людських душах і всій цивілізації народів і націй, надихнув ідеали і шляхи перебудови буття на нашій планеті, від народження Якого ми ведемо і своє літочислення, вступаючи у Новий 1970 рік, ми, Українці-націоналісти у вільних країнах світу, з радістю і могутнім духовим піднесенням відзначаємо молитвою і піснею свою абсолютну любов до Бога й України в одній єдності і безмежній любові вічності розквітаючого буття у своїх святих Господніх храмах, в національно-громадських організаціях та родинах.

І в цей же самий час ми з глибоким болем відчуваємо і переживаємо трагічну Вашу неволю, Дорогі Посестри і Побратими, там, в Україні, під московсько-комуністичною тиранією, де Ви не можете свобідно любити Бога і свою Батьківщину-Україну і жити з радістю для них.

І в цей же час з тривожними сльозами на очах ми пригадуємо наші Українські Автокефальні Православні Церкви й Українські Греко-Католицькі Церкви, які несли Рідну Віру Україні, тепер знищені чи глумливо зневажені московськими ідолянами, а душпастирів Віри України і провідних патріотів Самостійности України московські імперіялісти-фашисти у жорстокий спосіб замучили на засланнях, у підвалах НКВД чи просто порозстрілювали їх.

І тут же з трагічним болем і національною гордістю їхньої твердої віри ми відзначаємо 40-ліття героїв СБУ і СУМ-у, які згинули в боротьбі за Українську Самостійну Соборну Державу.

Збруч над Гудзоном

Чому Спілка Визволення України утрималася від участі в Х-ому Конгресі Українського Конгресового Комітету Америки?

Під такою назвою в найближчому часі у виданні Спілки Визволення України появляться матеріали про тих, що руйнують всеукраїнський (соборний) національний фронт на чужині.

Вони, використовуючи випадкову чисельну перевагу на еміграції українців із західних земель України, яких є 85% супроти 15% україн-

Дорогі Посестри і Побратими!

Задумайтесь над цими Святими Апостолами і Національними героями, які тільки жили для волі, добра і слави України. Нехай вони стрясуть Ваші українські сумління і совісті у Ваших національних душах.

І ось ці мільйони замучених страдників кличуть наше покоління із могил до розплати і відродження Рідної Віри України, виборення вільної Української Самостійної Соборної Держави!

У ці урочисті роковини ми присягаємо Богові й Україні бути подібними до Них і довершити Їхні Заповіти, за які Вони відповідно до Української Совісті згинули в боротьбі.

Ми кличемо Вас, Дорогі Посестри й Побратими, йти цим славним і героїчним шляхом боротьби, щоб сповнити надзвичайне призначення нашого покоління!

Творіть всюди Осередки Спілки Визволення України у вільних країнах світу! А в Україні творіть підпільні п'ятки (гроно з 5 осіб СВУ і СУМ-у), бо Спілка Визволення України стане авангардом Української Нації у процесі Української Національної Революції й Української Національно-Визвольної Війни!..

Ставайте до боротьби і вірте у свою Українську Національну Місію, яку призначило нам Боже Провидіння!..

Хай Господь посилює Вашу Українську Національну Віру, скріплює вольове завзяття, одухотворює хоробрість і витривалість у нашій спільній національно-визвольній боротьбі, у вирішальній наступаючій битві за Українську Самостійну Соборну Державу!..

З БОГОМ ЗА УКРАЇНУ!

Редакційна Колегія "Місії України"

Нью-Йорк Грудень 1969.

МІСІЯ УКРАЇНИ, ч.1 (24) 1970 р.

ців з Наддніпрянщини, у своїй релігійній і політичній діяльності цілком ігнорують інтереси більшості українського народу на рідних землях, де 85% становлять наддніпрянські українці, — хоч всюди виступають в імені всієї української нації.

Через цю випадкову більшість українське політичне, суспільно-громадське й культурне життя на еміграції знайшлося в монопольному посіданні українців з Галичини зі всіма притаманними цій частині України рисами, які витворилися там до 1939 року під польською окупацією.

Однак, розглядаючи згаданий монополь, як факт реальних обставин Спілка Визволення України, що керується добром цілої української нації, не має права пасивно приглядатися до того, як ця обставина позбавляє рівнорядної участі в загальнонаціональних справах наддніпрянську меншість на еміграції. Тобто тих, які озброєні досвідом підсоветських відносин в сучасній Україні без чого не може бути ефективною жодна діяльність в користь української визвольної справи.

Тому Спілка Визволення України, зважаючи на такий прикрий факт, хоч в середині своєї організаційної структури стоїть на принципі соборної співпраці свого членства не залежно від його релігійних переконань і територіального походження, мусить розв'язати згадану проблему через окрему репрезентацію чи об'єднання українців з Наддніпрянщини. СВУ, як безкомпромісова самостійницька організація українського материка вперше чергу відповідає за те, щоб надати цьому материкові повного голосу.

Не також буде забором проти демагогії ворогів української державності, які твердять, що "самостійної України" бажать лише "галичани", бо все українське життя на еміграції є в їхніх руках.

Через видання "Збруч над Гудзоном" Спілка Визволення України має на меті поінформувати ширші кола українського громадянства про всі ті полії, які довели до розбиття всеукраїнської національної єдності на чужині, яскравим прикладом чого був Х-ий Конгрес Американських Українців.

Президія Світової Ради СВУ

22-го січня — день самостійності і соборності України

Як у попередні, так і цього року в день 22-го січня, як **День Самостійності і Соборності України** розвиваються підійняті українські державні синьо-жовті прапори у вільних країнах світу.

Поряд американських чи канадійських, англійських чи французьких розвиваються українські прапори.

А також у цей день обнародовані святочні проклямації в українській і в інших державних мовах, які офіційно проголошені губернаторами міст чи провінцій, стейтів чи президентами певних держав, у яких вони вітають Українську Націю з Днем Української Державної Незалежності і Соборності і певне співчуття виявляють до українців з приводу тимчасового трагізму неволі, але з державною вірою, що така горда і непохитна нація, як Українська Нація зі своєю славною героїчною історією, із аскетичною витривалістю і богатирським завзяттям, в недалекому майбутньому, безсумніву, досягне свою перемогу, виборовши Українську Самостійну Соборну Державу.

У цей знаменний день відбуваються урочисті академії і концерти, відзначення упавших Національних Героїв і маніфестації і ряд інших драматичних і радісних імпрез, але всюди гримить музика і несеться бойова пісня, зокрема молодого покоління, як День Української Надзвичайної Національної Перемоги — Проголошення Української Незалежної Соборної Держави і присяга молодих українських націоналістів відновити і розбудувати її знову сучасним воюючим поколінням.

У день 22-го січня б'ють тривожно віщі церковні дзвони і душпастирі відправляють урочисті Служби Божі і промовляють із амфонів, пригадуючи про цей славний День Акту Самостійності 1918-го року, і в цей же день, День Соборності 1919-го року, коли зі всіх земель України, провінцій і поселень, урочисто схвалювали делегати ці Акти у місті Києві — столиці України, як у місті Премудрости Божої.

Тоді про цей День Державної Незалежності і Соборності урочисто сповіщали не тільки святософійські дзвони у Києві і святоюрські у Львові, а радісно славили ці дні всі вільні церкви України зі всіма церковними і державними,

військовими і народними ритуалами, звичаями і вдачами, але з єдиною глибокою Вірою України у своє Українське Національне Призначення.

Молитви і пісні, дефіляди Українських Збройних Сил під постріли з гармат і розвивання державних синьо-жовтих прапорів над Україною несли славу Волі і Козацьку Віру, як відгомін по різних країнах світу.

Щоб ширилась у світі Свята наша Віра,
І Воля пишалась і цвів Рідний край!..

Властиво збройна боротьба за Незалежність України почалася ще від 1917-го року, яка тяглася аж до 1921-го року, включно з 2-им Зимовим походом, а українська партизанська боротьба закінчилася аж у 1927-му році.

Але головні тяжкі криваві бої тяглися головним чином протягом 4-х років, цебто від 1918-го до 1921-го включно, після чого Українська Державна Самостійність і Соборність упала у кривавій боротьбі від багнетів московсько-комуністичних диких орд, які окупували Україну і разом із іншими ворогами порізали поміж собою нашу територію.

І брела полями і містами Україна, втопаючи у власній стікаючій крові, але не піддавалася ворогові, кращі сини і дочки України виявляли спротив і рішучу боротьбу за Незалежність власної Вітчизни, для якої віддавали всю любов свого життя.

І так повсталася Спілка Визволення України (СВУ) в Києві 1926-го року, яку покликав до життя і був її надхненним провідником Віцепрезидент Української Академії Наук проф. Сергій Єфремов. А згодом повсталася і Спілка Української Молоді (СУМ), яку очолював студент-науковець Київського Інституту Народної Освіти Микола Павлушков.

Протягом 6 років напруженої і небезпечної нелегальної праці СВУ-СУМ покрили всю Україну сіткою підготовки кадрів, щоб при біжучій нагоді знов підійняти активну збройну боротьбу за Українську Суверенну Соборну Державу.

1930 року підпільні організації СВУ-СУМ були розкриті, відбувся суд над 45 найвидатнішими їх діячами (за винятком 1 провокатора),

який тягся від 9 до 19 квітня, після чого був окупантами і українськими яничарами проголошений вирок, в якому 13 найвидатніших осіб засуджено до розстрілу, а потім їм було замієно від 8 до 10 років тяжких в'язниць.

Інших було засуджено до різних термінів тяжких ізоляційних в'язниць, концентраційних таборів на каторжних роботах, різні депортації тощо, яким заборонено повертатися на Україну.

Майже всі вони згинули у в'язницях чи засланнях або знову були пересуджені і розстріляні.

Але дух і практична діяльність СБУ-СУМ увійшли у душі і серця, у патріотичні надхнення і козацькі завзяття українських поколінь. І хоч праця СБУ-СУМ була тимчасово спинена, бо сказано був розбещений московсько-окупаційний терор в Україні і тисячі українських патріотів гинули на засланнях чи були розстріляні у підвалах ГПУ, а пізніше НКВД, але внутрішнє обурення зростало.

Терпіння доходило свого вершка. А тут ще було проголошено й примусову масову колективізацію. Все це стряснуло Україною, і підійнялися масові, але стихійні повстання по всій Україні. Творилися Повстанські Комітети, які ліквідували советську владу на місцях. У деяких селах чи районах по два тижні були владою Бойові Повстанські Комітети. Вдень і вночі тривали збройні варті й алярми на випадок приїзду ворожих збройних сил.

Покликане Москвою військо відмовилося в селян стріляти, і вона стягала НКВД зі всієї своєї паразитарної імперії і насилала на Україну. Ночі були тривожні, і притаєна тиша раз-у-раз стрясалася гучними чи перерваними пострілами і загравами пожеж.

І нарешті селянські повстання були потоплені в озерах крові... Терор сказано шалів, після чого почалася голодова облога України.

Наїхали комуністичні бригади на села і зграбували абсолютно все збіжжя і городину чи взагалі будь-які харчі, не лишаючи ніде і грама на столі спеченого хліба для прожиття дітей, не говорячи вже про старших.

Це був дико-варварський період, коли розкопували двори і печі, по хатах, долівки і комени, копали долівки по стодолах і рили ями по городах, шукаючи будь-якого закопаного збіжжя чи харчів. Потім ці грабункові озброєні бригади

грабували решту майна, а родину виганяли до Сибіру. Решту населення заганяли в колгоси.

І наступив страшний голод 1932-го і 1933-го років, який у деяких селах поголовно виморив населення.

Це був взагалі нечуваний жах в історії масового вимордовування мирного населення голодом і то, до речі, хліборобів чи взагалі виробників і вирощувачів харчових продуктів. Активних військовиків окупанти, звичайно, винищили або зіслали на каторжні роботи. І тільки невелика частина врятувалася втечею зі зміненням документів.

Та окупантові не йшло про те, чи це були пасивні, "нейтральні" чи прихильні до нього, він всім ніколи не вірив Українцям, бо вони завжди були, є й будуть тільки рабами для нього.

Хай це буде яскравим прикладом і наукою всім, що коли проголошена є боротьба за Самостійність України, то тоді ніколи не може бути жодного **нейтрального** українця чи попихача ворога. Вся нація в цілому має стати в рішучій боротьбі за досягнення своєї Державної Незалежності.

У голодову облогу вся Україна страшно-страшно виглядала в обіймах пазурів потвори комунізму. І над Європою брів її привид, але європейські політики надівали фальшиві маски і не хотіли бачити цієї комуністичної потвори. У їхніх масках вона видавалася їм симпатичною "дядею Джоу".

А саме в цей час коло доріг край сіл теліпалися на стовпах білі шмати, як підстрілені птахи, як знак, що до сіл заборонений вхід чи в'їзд постороннім особам.

Комуністична сільська влада їздила возами, що тягали ледве живі клячі, і збирала мерців або напівживих, висохлих чи опухлих із голоду блукаючих дітей і матерів, бабусів і дідусів по хатах і дворах, по городах і дорогах, звозили їх до куч, а потім у викопані глибокі ями вкидали всіх разом живих і неживих, заливали їх вапном, щоб кінчалися й решта, які були ще живими, а опісля засипали землею, рівняли, щоб не було видно й сліду. **Але ще довго ворущилися ті СЕЛЯНСЬКІ ГОЛОДНІ МОГИЛИ, над якими стояв привид комунізму.**

За 1932 і 1933 роки цей московський голодний комунізм проковтнув тільки на Україні понад 10 мільйонів селян-хліборобів, які не були ані політиками, ані військовиками, а звичайними українськими хліборобами.

1934 року знову пройшла хвиля арештів, заслання і розстрілі українських письменників, інтелектуалів і взагалі свідомих українців чи українок, які трималися трохи осторонь від московського “комуністичного кателка”.

Терор раз-у-раз підносився на Україні, то спадав, то знову клацав своїми потворними іклами московський комунізм.

У 1939-40 роках багато загинуло українців у московсько-фінській війні, яких спеціально кинула Москва в жакливі умови, щоб вони там загинули. Ті ж, які здалися в полон, пізніше, після перемоги, Москва їх всіх, ніби провадила у повороті додому, яких залягли спеціальні війська НКВД і висікли всіх із кулеметів.

Німецько-польська війна по суті розломила кордони московської імперії, які москалі ще не встигли нічим укріпити.

Московські війська, які прийшли на Західні Українські землі, як “визволителі”, одразу протверезили населення.

Свідомі українці, зокрема члени Організації Українських Націоналістів, заздалегідь були приготовані до небезпек і пішли у визначене підпілля.

Найбільше спіткало лихо довірливих і наївних радянофілів, які сподівалися широкій демократії і “справедливій радянській владі”, що навіть зустрічали їх хлібом-сіллю із синьо-жовтими прапорами.

Та все ж тут Москва не одразу розпочала арешти, спочатку треба було пустити комуністичну фальшиву пропаганду, щоб трохи вбаюкати наївних, підшукати сиксотів, а до цього ще й кордон слабо був укріплений, а потім боці стояв сильний ворог німець і небезпечно було Москві дратувати фашистського тигра.

Звичайно, москалі знали, що як би вони не пильнували нових кордонів, то спритні агенти сюди й туди ходили. І тому їхні арешти були спочатку досить повільні, маючи жакливі пляни для майбутнього.

Але тут 1941 року несподівано для них вибухла німецько-московська війна і розмазала їхньою кров'ю всі їхні пляни.

Якщо на Великій Україні московсько-комуністичні деспоти раз-у-раз хвилями масово винищували старші і молодші українські свідомі самостійницькі провідні сили, то на Західній Україні, хоч панюшився до деякої міри польський терор, але ситуація виглядала куди краще, як під московським окупантом.

Далеко краща ситуація була на Закарпатській Україні аж до 1938-39 років, поки загарбала її фашистська Мадярщина.

Гірші були умови на Буковині, але не до порівняння кращі, ніж під москалями.

Але беручи все це разом, як Західну Україну, Закарпатську Україну, так і Буковину, то всі вони були у повному зв'язку підпільного руху ОУН, якого центр був у Львові.

Вони добре були сполучені із західним світом, могли виїжджати у вільні країни і повертатися назад, в той час як московської імперії були “граніци на замке” і населення задихалося у гнітючому деспотичному московському комуністичному смороді і неволі.

Програвши останні бої за Самостійність України 1921 року, 1922 року повсталася у Львові Українська Військова Організація (УВО), якої був творцем і провідником полк. Євген Коновалець. 1929 року УВО було реорганізоване в Організацію Українських Націоналістів (ОУН), яку очолив і далі вищезгаданий провідник.

Отже, ОУН не тільки розбудувала міцну сітку на Західній Україні, Закарпатті і Буковині, але й у вільних країнах світу, сягаючи аж в Америку і Канаду, але ніяк не могла проникнути на Велику Україну, де скаженів московсько-деспотичний комунізм.

ОУН відбула свої з'їзди і конференції і приготувляла свої кадри, чекаючи якнайкращих умов, щоб кинутися у збройну боротьбу за Самостійну Україну, щоб повести за собою всю Українську Націю. І така нагода тепер прийшла, коли вибухла німецько-московська війна 22 червня 1941 року.

Крім того, у Західній Україні, на Закарпатті й Буковині були вільні українські церкви, з амфону яких могли проповідувати душпастирі дух християнства в українському ритуалі й культурі, а також ідеї Самостійности України принаймі у такій формі, як душпастир вважав за доцільне.

Та одне із головних джерел розвитку і політичної розбудови ідей Самостійности України, зокрема серед членства ОУН був “ВІСНИК”, який видавався у Львові під редакцією д-ра Д. Донцова, на якому виховалися головні сили ОУН. Це була найвища національно-політична трибуна України. І це дало можливість приготувати національно-політичні провідні кадри в Західній Україні, зокрема в Галичині перед 2-ою Світовою війною, яких ніяк не можливо бу-

ло приготувати під умовами московської окупації.

Одне спіткало лихо, що з убивством творця і чоловічого провідника ОУН полк. Євгена Коновальця у Роттердамі 1938 року, ОУН розколовся на два окремі відламки; або вірніше сказати ОУН, яку очолив Степан Бандера, відкололася від ОУН, яку по Коновальцеві очолив полк. Андрій Мельник.

Похідні групи ОУН сповнили своє надзвичайно важливе призначення, мобілізуючи Українську Націю у боротьбі на два фронти: проти московсько-комуністичних і німецько-фашистських навал, які жерлися поміж собою за Україну.

ОУН, очолена С. Бандерою, проголосила Український Тимчасовий Уряд у Львові 30-го червня 1941 року, як Акт Відновлення Самостійності України на чолі з Ярославом Стецьком.

Про значення цього Акту є різні політичні інтерпретації, у суть яких ми нині не входимо, але зазначаємо, що всякий акт відновлення Самостійності України, де б і коли б він не відбувся, має важливе політичне значення для загальних українських політичних подій, визначаючи яскраво політичну лінію своєї боротьби, мобілізуючи для неї Українську Націю, чи певні її частини.

Але говорити про цей вищезгаданий "Уряд", як про уряд, який репрезентує всю Українську Націю під державним оглядом, то ми не маємо жодних підстав таке твердити.

Сформовані так звані "Похідні групи ОУН" ішли у слід за фронтом на Велику Україну й прискорено творили підпільні клітини ОУН.

Україна була покрита 2 сітками ОУН, які кликали до боротьби за Самостійність України. І хоч поміж ними раз-у-раз виникали більші чи менші конфлікти, чим стримували приплив до своїх організацій, але все ж їхні політичні й бойові акції сповнили із надзвичайним успіхом своє національне призначення, а багато членів ОУН — галицьких і наддніпрянців згинуло як Національні Герої у боротьбі за Самостійність України.

Спочатку німецько-фашистські війська просувалися дуже швидко, а московська красна армія відступала, втікаючи в хаосі. Вояки масово здавалися в полон, просто десятками тисяч, що часом доходило і до сотки тисяч, не тільки тому, що був бездарний провід, а голов-

ним чином тому, що 95% населення, в тому числі й армія, за винятком її командного складу, ненавиділи цей комуністичний рабський режим, цю паразитарну свавільну імперію. Голод і нужда, рабство і терор, а особливо національне поневолення, так несамовито мучили населення, що годі собі уявити свавільніше і деспотичніше.

Та німецька самодурна політика і такий же її дикий терор, зокрема із масовим винищуванням полонених у таборах смерті, цим своїм впливом швидко змінили ситуацію на фронті.

В цілому населення прокляло німців і свій ворожий дух і зброю повернуло проти німців.

А до цього московські держиморди наділи лагідну маску і почали апелювати до населення творити партизанські загони проти німців. Кремлівці обіцяли не тільки поправити, але й змінити свою політику на краще, яка, мовляв, була ворогами фальшиво перекинута на місцях.

А німці, як на згубу собі, ще посилювали терор, які на провокацію комуністичних партизан, випалювали цілі села.

По скільки Галичина не була включена в цілість України, а існувала як окреме Генерал-губернаторство, що колись належала до Австро-Угорщини, то німці настоювали створити Галицьку Дивізію СС, яка була створена, вишкolenена у Франції і послана 1943 року на Східний фронт проти московсько-совєтських армій. Під Бродами ця Дивізія зазнала тяжких ударів, була оточена, з якої частина проломилася на Захід і зєдналася з головними німецькими збройними силами, а частина Дивізії пішла в УПА.

1944 року Галицька Дивізія СС була реорганізована в Українську Національну Армію (УНА), яку очолив генерал Павло Шандрук, куди увійшов до проводу у Військовий Штаб Отаман Тарас Бульба-Боровець, про якого мова буде нижче.

Ця УНА діяла аж до кінця війни, яка була інтернована західними союзниками, якої переважна більшість була врятована і тільки невелику частину УНА спіткала трагічна доля, яку видали московським убивцям.

Перший український збройний загін як спротив проти німців і проти польського терору повстав на Поліссі під назвою:

ПОЛІСЬКА СІЧ УПА під проводом Отамана Тараса Бульби-Боровця, з доручення Екзильного Уряду Української Народньої Республіки. Ця Поліська Січ УПА повстала 22-го червня 1941

року, цебто в день проголошення німецько-московської війни.

А під кінець цього ж року Поліська Січ УПА мала вже понад 10,000 стрільців, перевівши цілий ряд збройних перемог.

В цей час діяла і Білоруська Самооборона, яка нараховувала до 5,000 бійців.

Між обома братніми партизанськими силами був укладений союз, і вони діяли спільно проти німецьких і московських окупантів.

Не увійшовши до існуючої Поліської Січі УПА, ОУНР почали творити свої збройні заго-ни УПА від 1942 року.

До порозуміння між 2 УПА не дійшло, більше того, інколи доходило до трагічних конфлік-тів, але поза цим вони діяли окремо, відступаю-чи в Карпати, де трималися аж до 1947 — чи навіть аж до 1950 року, зводячи раз-у-раз тяж-кі бої із московськими КГБ.

Кілька більших чи менших відділів УПА пробилися на Захід, яких немало ще й сьогодні живе у вільних країнах світу.

Раніше дуже ширилися ворожі і злобні на-пади на доцільність творення УПА, коли, мов-ляв, видно було, що між такими 2 світовими по-тугами, як Німеччина і есесерівська імперія, не можна було встоятися.

Але вони не ставлять питання, чи доцільно було йти в московську красну армію або як від-вернути, щоб не йшли на службу ворогові і не гинули на фронті, щоб цим посилити ворожу окупацію України, і рабську неволю українсь-ких поколінь, які прокленуть їх за зраду.

Але вони питають, чи доцільно було боро-тися за волю, честь і славу своєї Вітчизни.

Всяка боротьба проти ворога, боротьба за Суверенність власної Держави, в якій би формі вона не велася, завжди є не тільки доцільна, але національно-похвальна, а її героїзм є героїзмом Української Нації.

Таке ж питання не тільки ставили ідоляни до мізерної групки християн, чи доцільно їм бу-ло підійматися у боротьбі проти всіх потуг сві-ту, але просто глузували з них. Але вони були одержимі своїм надхненням Духом Правди, і як наслідок християнство стало основою цивіліза-ції світу, зокрема Європи.

І хоч кінчилася війна і настав “мирний” час, але Україна й далі зазнавала посиленних ударів від терору окупаційного переможця. А потім ворог обложив Україну голодом.

Комуністичні бригади грабували все, що тільки могли знайти і вивозили до Московщи-

ни, а агенти й сиксоти МВД всюди полювали за “українськими буржуазними націоналістами”, які дошкульно далися відчутти московським ко-муністичним фашистам.

Ревіли потяги, везучи тисячі “ворогів наро-ду” на заслання каторжних робіт.

А ті, що залишили Україну з власної волі чи мусово у різний час війни, оселилися у Ні-меччині у так званих таборах ДП або на при-ватних мешканнях. А таких було сотні тисяч.

Але московські “репатріаційні комісії” їзди-ли по таборах із збройною ескортою американ-ців, англійців чи французів і вимагали, щоб ук-раїнці їхали на “родіну”, вживаючи при тому застрашування і зброї. Та хто не знав тієї “мос-ковської концентраційної родіни”, коли вона мільйони винищила українських поколінь. Част-то-густо приходили зудари поміж українцями і “родінщиками”. А кубанських і донських коза-ків американські війська силою зброї допома-гали москалям вивозити їх на “родіну”. Поча-лася страшна масакра. Козаки перерізували со-бі вени і гинули аби не їхати на жакливі муки “родіни”. Але й ця трагедія не спинила “родін-щиків” і їхніх “союзників”, козаків таки відпра-вили на “родіну”.

Та згодом українці роз’їхалися до різних країн світу то за контрактами, то за допомогою кривних чи знайомих, чи просто за допомогою гуманних і харитативних чи релігійних органі-зацій.

Напр. автор цієї статті підписав контракт на рік рубати канадійський ліс. Прибули ми всі “лісовики” до табору у Бремен-Гафен, де знову перевіряла медична комісія, щоб сідати на паро-плав. І раптом проголошено, що вже “лісови-ків” не потрібно, а є потреба на копачів золота для золотих копалень. За одну добу 300 україн-ських “фахових лісовиків” “перекваліфікували-ся” на справжніх “майнерів”, цебто копачів зо-лота і від’їхали до Канади до копалень.

Біля 1 мільйону українців зробили відступ з України, щоб зробити перепідготовку і у не-далекому майбутньому почати наступ. Раніше на Україні була Запорізька Січ, у якій нагрома-джувалися збройні сили в обороні Самостійнос-ти України. Але при теперішній техніці зброї неможливо більшим збройним силам утримати-ся в Україні, і тому була потреба відступити в іншу країну, щоб приготуватися для наступу, зокрема збройного наступу. А також сповнити українську Самостійницьку Місію серед чужин-ців, стягаючи для України якнайбільше прихиль-

ників і союзників та ширення ідеї Самостійності України по різних країнах світу, поширивши вплив попередньої української еміграції чи серед тих, які вже народилися поза Україною, але є по духові й прагненнях українцями.

І в цьому напрямку прилив нової української еміграції дався всюди надзвичайно добре відчутти.

Українські самостійники розбудували широко власну пресу і окремі публікації книжок, зокрема про Україну у чужих мовах.

Повстали сильні політичні організації чи підкріпилися новими силами існуючі раніше, а також були створені нові чи розбудувалися старі наукові і громадські, військові і церковні, мистецькі і театральні товариства чи інституції для розбудови сили впливу українських самостійників.

Відбулися 2 надзвичайні понад стотисячні масові здвиги, присвячені відкриттю пам'ятників Апостолові України Тарасові Шевченкові: у Вінніпезі, на якому промовляв палкий прихильник України Прем'єр Канади Джан Діфенбейкер 9 липня 1961 року; і у Вашингтоні, на якому мав палку волелюбну промову Президент Сполучених Штатів Америки Генерал Двайт Д. Айзенгаувер 27 червня 1964 року.

Відбувся Світовий Конгрес Вільних Українців у вільних країнах світу у Нью-Йорку 12-19 листопада 1967 року.

І завжди і скрізь українська преса і маніфестації виявляють рішучий протест проти голоду і москалізації України, проти арештів і проти зсилання української молоді із рідної Вітчизни-України на цілиніні казахстанські землі.

Але одноразово українські національно-політичні провідники розробляють стратегічні плани і тактику боротьби на випадок великої чи малої війни, куди буде втягнена й Україна, щоб можна було максимально використати всі можливості й нагоди, щоб розвалити московську комуністично-фашистську імперію і побудувати на її руїнах Національну Суверенну Державу і щоб провідною нацією була в цих велетенських національно-визвольних подіях Українська Нація, як передова нація Європи.

Ми пробігли через минулі деякі важливі події на Україні і в деяких вільних країнах світу, де є поселені українці. Події, які відбулися після 22-го січня 1918-го року — Дня проголошення Самостійності України і 1919-го року — Дня проголошення Соборної Української Держави,

щоб показати, що українські покоління увесь час перебували, перебувають і будуть перебувати у зростаючій, посиленій боротьбі, у війні проти ворожої комуністично - фашистської Московщини аж доки не виженуть зброєю і вогнем московських зайд із України, і не виборять свою вільну Українську Самостійну Соборну Державу.

Але сьогодні 22-го січня — Урочистий День Волі, День Національних Героїв України. В Америці і в Канаді, в Англії і Франції та в інших вільних країнах світу розвиваються у повітрі синьо-жовті прапори.

Ах, Боже мій, який радісний день сьогодні!.. Погляньте, який надхненний день сьогодні в Торонті!

Гримить музика, несуться у простори із вільних грудей бойові пісні і радістю забиває дихання... Спереду похитуються у повітрі українські синьо-жовті і канадійські прапори, серед яких сміливо маршують українські ветерани і національно-політичні провідники, душпастирі і громадські діячі... Тисячі ідуть українців й українок у національних і організаційних строях... Рухаються колони в Торонті і невидимо їх краю... Похід рухається до Міської Управи, де піднесені розвиваються прапори... На трибуні найвищі українські провідники і майор міста Торонта, який проголошує проклямацію, про Акт Самостійності України, що вперше був проголошений у Києві — столиці всієї України 22-го січня 1918-го року...

Це так відзначають українці далеко за океаном у Канаді, понад 10,000 миль від рідної Батьківщини-України.

І як же стає до несамовитости боляче, що там, в Україні, карають за самий спогад про День Волі — День Самостійності і Соборності України, що було проголошено на рідній землі в Києві 22-г січня 1918 і 1919 роках.

А колони надхненно звернені до трибуни, звідки рвуться полум'яні слова і кличуть порвати кайдани неволі України силою зброї, активніше розгорнути наш контрнаступ проти московської варварської окупації!.. Ми маємо всі можливості перемогти захланного запіненого ворога.

І несуться слова присяги і вибухають із вільних грудей імперативна схвала: "СЛАВА!.. СЛАВА!.. СЛАВА!.."

Я відчуваю, що наша Віра України зростає і кріпне, а серця б'ють пробоями, як у повно-

Серце України — столиця Київ

Від світанку буття нашого народу, через довгі віки його бурхливої історії і досьогодні та в прийдешні віки Київ був, є і буде серцем України. Це серце безліч разів намагалися виврати вороги нашого народу, починаючи з диких кочовиків і кінчаючи різними “культуртрегерами” й “визволителями” пізніших часів аж до наших днів. Могутні удари цього серця лише приглушувалися болями і спазмами численних руїн і поневолень, але воно ніколи не припиняло життєдайної пульсації крові для всієї української нації аж до найвіддаленіших від столиці провінцій і земель, будучи для них світильником у темряві, провідником у боротьбі за волю й державність, освітлюючи всю українську землю світлом Христової віри, пророкованої Св. Ап. Андрієм Первозваним і введеної святими рівноапостольськими князями Ольгою і Володимиром.

ПОЧАТКИ КИЄВА ГУБЛЯТЬСЯ В СИВІЙ ДАВНИНИ ПЕРЕІСТОРИЇ

За археологічними розкопками Вікентія Хвойка (1850-1914), який уперше відкрив Три-

водну весну дужі хвилі б'ють у високі береги Дніпра-Славути, коли стрясє небо громовиця...

Ах, Боже мій, як хочеться, Дорогі наші Посестри і Побратими в Україні, допомогти Вам прогнати московських окупантів-варварів з України і щоб у власній вільній Суверенній Державі за власною волею Українська Нація розбудовувала власну силу і славу, добробут і творчий розгін, як кожна незалежна держава світу.

Ми відчуваємо кожний Ваш спротив і тактичну боротьбу і прагнемо якнайсильніше допомогти Вам у тому напрямку, щоб прискорити визволення України.

Хай 22-го січня, як День проголошення Акту Української Державної Незалежності й Соборності розгориться огненним полум'ям у кожній українській душі і серці, у вольових думках і бойових діях, як вічне джерело сили і надхнення, витривалості і завзяття до перемоги, щоб якнайшвидше вибороти власну вільну Українську Суверенну Соборну Державу!

С Л А В А У К Р А І Н І !

пільську культуру в 1896 році, а також установив (1898-1901) зарубецький і черняхівський типи наших предків із полів поховань та взагалі з культури часів раннього палеоліту, зокрема Кирилівську стоянку, Пастирське городище із скитського часу, а також Мотринське городище та інше, Київ сягає у глибину прадавніх віків своєї первісної історії якихось 20-25 тисяч років.

Після відходу льодовиків, які досягали аж до теперішніх полів Полтавщини, на Київщині і взагалі на просторах теперішньої Наддніпрянщини, підсоння було ще довший час суворе. Але згодом земля тепліла, покривалася травами й лісами, серед яких паслися, а в Дніпрі пили воду, олені й бізони, мамонти й носороги, тури й дикі коні, зайці та багато інших холоднолюбних диких тварин, на які полювали наші предки. Місцевість була досить урожайна і на дикі рослинні харчі.

Один із найдавніших слідів життя виявлено на Кирилівській стоянці, на якій знайдено дерев'яні мешкання, мамонтові кістки тощо з часів раннього палеоліту.

Пам'ятки другої палеолітичної стоянки знайдено у Протасевому Ярі, в урвищі, що є близько Байкового цвинтарища. Це поблизу Батиевої гори і правого берега річки Либебді.

Та з відходом холодної фауни згодом відбулися чи згинули і холоднолюбні тварини, про які ми згадували раніше, а замість них приходили інші тварини, які звикли до лагідного підсоння такі, як вовк, ведмідь, тур, лис, інший заєць тощо. Це вже була епіпалеолітична доба людського розвитку якихось 15-12 тисяч років до нашої ери. Це був перехідний період від палеоліту до неоліту.

І доба за добою несла розвиток нашим прадавнім предкам вічного Києва.

Що до самої назви — Київ, то є джерела пізнішого часу.

Літописець “Повісті временних літ” дуже цікавився назвою Київ і збирав старовинні матеріали про нього.

Ось що він пише:

“Ини же не сведуше, рекоша, яко Кий есть перевозник был, у Киева бо бяше перевоз тог-

Мініатюра з Кенігсберзького літопису, в якому зображено князів: КИЙ, ЩЕК і ХОРИВ та заснування міста КИЄВА.

да с оная стороны Днепра, тем глаголяху: на перевоз на Киев. Аще бо бы перевозник Кий, то не бы ходил Царю-городу; но се Кий княжише в роде своем, приходившу ему ко царю, якоже сказаютъ яко велику честь приял от царя, при котором приходив цари”.

Як бачимо, Кий був перший князь-володар київський. Цей войовничий геній був стародавнім попередником князя Святослава За-войовника. Та і вдача у нього була подібна.

“Идущую же ему вспять, приде к Дунаеви, и възлюби место, и сруби градок мал, и хотяше сести с родом своїм, и не даша ему ту близъ живущии; еже и доньне наречють дунайци городище Киевецъ. Киеви же пришедшу в свой град Киев, ту живот свой сконча; и брат его Щек и Хорив и сестра их Лыбедь ту скончашася” (“Повість временних літ”).

У Ніконовському літописі, за 17 стол., в якому використані старинні джерела, говорить-ся, що візантійський імператор приймав у себе славного князя Кия. Далі згадується про похід Кия проти дунайських, волзьких і камських болгар:

“Идушу ему и з вои, на Болъгари ходив, и прииде к Дунаю”. І далі:

“Таже на Волжскія и Камскія Болъгари ходив и победы” (“Ніконовський літопис”).

Отже, Кий — це реальна історична постать, це князь-основник Київської Русі і перший володар Київського князства. А з ним також брати: Щек і Хорив та сестра Либедь.

Від князя Кия і місто названо Києвом, а іменами двох інших братів названо гори — Щекавиця і Хоровиця, а від імени сестри на-

звано річку Либедь. Жвава торгівля по водній магістралі Дніпра сприяла розвитку міста і збагаченню його, і це стало причиною першої руїни Києва хозарами. Варяги Аскольд і Дир вигнали хозарів і стали князями в 860 році, і з цього ча сучислиться середньовічна історія України, новіший княжий період її.

Проміння з княжого Києва сяло й на інші сусідні країни й народи чи то мечами хоробрих воїв дружин наших князів Аскольда і Дири, Олега й Святослава, чи мудрістю і спокоєм та розбудовою великої Руської імперії за Володимира, Ярослава Мудрого й Володимира Мономаха.

Починаючи з старовинного храму св. пророка Іллі, Десятинної церкви Володимира Великого і монументальної Св. Софії Ярослава Мудрого, Київ покривається храмами Божими, а при цих осередках побожності і благочестя вже з часів Володимира виростають школи для дітей усіх прошарків суспільства, стаючи за-родками освітніх закладів, які навіть за най-несприятливіших політичних обставин і релігійно-національного поневолення поляками виростають у братські школи, вершком яких стала Києво-Могилянська Академія, славна на всьому Сході Європи — твердиня духовної і загальної освіти тодішніх часів. Задовго до створення київського університету Св. Володимира (тепер ім. Т. Шевченка) Могилянська Академія була ніби першим українським університетом, що відкрив свої двері не лише для українців, а й братніх слов'янських народів Балкану.

З часу хрещення Русі-України Київ стає центром — Митрополією Української Церкви,

яка сприяла державно-творчій діяльності князів та національно-політичній єдності земель. Свідоме сприйняття ідеалів християнства, створило в Києві перший монастир, який з часів Антонія і Феодосія Печерських розрісся у славетну Києво-Печерську Лавру, яка виховала не лише плеяду ченців-просвітителів, як Нестор Літописець і єпископів на всі катедри великої імперії Володимира Великого й його наступників, не лише дала Україні цілий сонм святих угодників Божих, не лише створила особливий і неповторно-прекрасний Лаврський спів, а й витворила протягом віків особливу форму християнства — Українське Православ'є, відмінне від грецького і тим більше від московського. Воно було світосприйманням українського народу на цілі віки, заборолом проти польської експансії, воно давало надхнення запорожському лицарству і всьому народові в боротьбі за волю в часи Богдана Хмельницького. Таким чином, Київ був і духовним провідником української нації.

Ще від литовських князів у кінці XV ст. Київ здобув Магдебурзьке право, яке підтвердили й польські королі. Київське міщанство використало це право для поширення своєї автономії, розвитку економіки, торгівлі, освіти й культури та церковного життя. Аж через 400 років щойно Москва скасувала Магдебурзьке право Києва в 1835 році, кладучи місто-велечень у московську імперську домовину, як вона думала, на вічний мертвий сон.

Помилилася кривава імперія — з Києва почалося відродження України через різні громадські рухи, культурну діяльність Старої Київської Громади, політичні рухи передреволюційних часів. У Києві постали перші хоробрі полки під жовто-блакитними рідними стягами в роки революції. Дивувалися аракчеївці і столипінські чорносотенці: звідки взялися в Києві українці? Вони були там весь час!

Крім коротких перерв під час монгольської і т. зв. Великої Руїни, столиця Київ була магнетом, навколо якого гуртувалися всі провінції України. Сини широкої української землі спішили на допомогу Києву в біді. За монгольської навали на Київ у 1240 р. під руїнами Десятинної церкви, поруч з хоробрими киянами, полягли й вої галицького князя Данила, прислані ним на допомогу столиці. На Аскольдовій могилі над Дніпром у новітні часи поховано поруч героїв Крут і Січових Стрільців, які,

хоч походили з різних земель, поклали свої голови за серце України — Київ. Не міг обминути Києва московський в'язень Митрополит Андрій Шептицький, повертаючись із заслання, і тут, у польському костелі, відслужив для киян панахиду за Т. Шевченка, за якого московський царат забороняв молитися.

Боже Провидіння і небесне заступництво Архистратига Михаїла, опікуна Києва з найдавніших часів, не допустили до профанації Києва, бо і т. зв. Переяславська угода з Москвою і т. зв. радянський уряд мали місце поза освяченою віками столицею України. Натомість державо-творчі акти Української Центральної Ради з 22 січня про незалежність і соборність Української Народної Республіки, як і відновлення Гетьманської Держави, відбулися у Києві і проголошені були в найсвятішому місці столиці — на Софійському майдані. Київ перший почув ці воскресні вістки і сповістив про них усій Україні радісним гомоном могутніх дзвонів Св. Софії, Лаври, Золотоверхого Михайлівського монастиря та безлічі інших церков столиці.

Перший в історії України т. зв. московський церковний собор проданої турками москалям Української Православної Церкви, на жаль, відбувся в Києві, хоч висвята митрополита-зрадника Гедеона Святополк-Четвертинського відбулася таки в Москві, а не в Києві. Проте, рішення цього “московського собору” перекреслив Перший Всеукраїнський Собор 1921 року в Київській Св. Софії, що повернув нашій Церкві церковну волю — Автокефалію — і порвав московські духовні кайдани. Саме з Києва залунала перша відправа Служби Божої живою українською мовою з Мазепинського Микільського Собору на Печерську в травні 1919 р., і вона з Києва рознеслась по всій Україні, долинувши, разом з вісткою про відродження споконвічної Церкви Св. Володимира, і на Зелений Клиш, і до Америки й Канади. Новітні Апостоли Христові на чолі з Митрополитом-Мучеником Василем Липківським, в серці України піднесли рідну мову як дар Богові, що створив нашу націю, і цим змусили т. зв. радянську владу доганяти Церкву своєю “українізацією” партійного і громадського життя в УРСР. З 1919 року Ярославова святиня Св. Софія Київська стала осередком українського церковного життя під опікою Божої Матері з її дійсно непорушеного в найгірші лихоліття

нашої історії образу “Нерушимої Стіни” — Оранти.

Як місто, за своїм положенням, Київ належить до найкращих міст у світі. Києвом захоплюються навіть парижани, горді за своє місто над Сеною. Розташований на вкритих морем зелені горбах і узгір'ях та схилах над Дніпром-Славутою, Київ — це місто прекрасних парків, бульварів і проспектів, з яких, мабуть, найкращий Хрещатик; це місто безлічі золотобанних церков, які здалека вітають подорожнього; багатьох монастирів на чолі з Лаврою. Це місто пам'ятників нашої історії й культури, осередок Академії Наук, яка дала цілу плеяду світової слави вчених, зокрема академіка Агатангела Кримського. У Києві є багато майданів з тими водогроями, сквери з лавками для відпочинку, а понад усе — море зелені й особливо каштанів з білим, як свічки на ялиці, цвітом, що ними обсажені майже всі вулиці столиці. Крім університету, є консерваторія і головний театр опери та балету, цінні старовинні бібліотеки і музеї. Київ — це місто, хоч і пригніченого, але все ж, як стверджують чужинці, привітного населення.

Сучасний відвідувач Києва даремно шукатиме багатьох святинь та історичних будов — їх нема, їх знищила руїницька рука московського окупанта за диявольським пляном. Немає Михайлівського монастиря з мозаїчними шедеврами, з неперевершеною різьбою українського народного генія; немає Мазепинського Микільського Собору, немає Різдво-Богородичної церкви, в якій спочивало тіло Великого Кобзаря перед похороном на Чернечій горі; немає Великої Успенської церкви в Лаврі та багатьох менших; не залишилось слідів Десятинної церкви, убого виглядають рештки Золотих Воріт. Занедбана могила Конашевича-Сагайдачного, яку заплановано знести разом з Братською церквою на Подолі та з будинком первісної Могилянської Академії. На місці цих і багатьох інших неоцінених пам'яток української історії, будівельного і мистецького генія наших майстрів і неповторного козацького барокко, окупант поставив свої “соціалістичні новобудови”, а серед них і храм Молохові — будинок НКВД, щоб заповнити мертвецький сон багатиря-Києва.

Але безбожна прожанаюча рука не відважилася зруйнувати пам'ятник Просвітителеві

Віра Ворскло

К И І В

Київ — корона моєї землі,
Блакитним Дніпром оповитий.
Славута на хвилях несе кораблі,
Що славу розвозять по світу.

Київ — святиня, мов шпиль на горі, —
Софії і Лаври склепіння.
О, скільки прочан йшло туди трударів
Надхнення знайти і спасіння.

Київ — колиска держави Руси,
Мистецтва, освіти і слави.
Зелена столиця України-краси.
Це серце моєї держави!

Київ — це казка зеленоясна,
А храми, мов з золота крила.
Блакитна легенда в історії снах,
Криниця невичерпна сили.

Київ — перлина моєї землі,
Зоря провідна у дорогах.
Стоїть, як безсмертний пророк на горі,
Віщує для нас перемогу.

20 липня 1969.

~~~~~

Русі-України. З Володимирської гірки над Дніпром, з якої відкривається чарівна панорама на Лівобережжя — в прозорий сонячний день видно Полтавщину на 60 км. — на свою отчину з хрестом у руці дивиться Св. Володимир. “Цим перемагай”, ніби говорить він своїм нащадкам, міцно стискаючи св. хрест.

Як і в часи “Слова о полку Ігоревім”, “взтона..., братіє, Київ тугою” — за свободою, за державністю, тугою за висланими в Сибір, Колиму, Воркуту, за вивезеними в Казахстан і засланими в Мордовію, тугою за нами, вигнанцями з рідного краю. Тільки в катакомбах людських душ жевріє віра в воскресіння і чується тихий, але певний голос Христа: “Сум ваш на радість зміню” і “радості вашої ніхто не відбере від вас”.

Ми віримо, що знову возсіяє Київ, як місто Премудрости Божої.

Іван Котляревський – національний баталіст і просвітитель України

200 років від дня народження Будівничого Старої героїчної і Батька Нової української літератури. 1769-1969.

Після упадку Гетьманщини і Запорізької Січі Україну облягли північні суворі хмари Московщини.

Україна задихалася у деспотичній окупантсько-кріпацькій неволі.

Московський монархічно - шовіністичний імперіялізм і тупа темрява душили українську національну свідомість. По селах, у більшості своїй, росло неписьменне населення.

У школах, у яких головним чином вчилася дворянсько-аристократична верхівка, переважали здебільшого схолястичні предмети, які були відірвані від практичного життя. І хоч згодом наступив період перебудови у школах, але монархічний хлам хвальби московської імперії дуже засмічував процес навчання.

Українська національно-козацька слава, слава “прадідів великих” всюди вбивалася ворогами із скаженою люттю. На Україні не було жодної української школи. Заборонялися будь-які публікації в українській мові та українські публічні театри. Всюди панувала русифікація.

Українська Нація тужила за своїм Провідником-Пророком, який би кинув клич боротьби, щоб вирватися з московсько-кріпацької неволі, але такого Національного Пророка не було. Більше того, молоді підростаючі покоління ждали Українського Месії, але такий не приходив.

Найдошкульніше зазнавало національної і соціальної кривди українське селянство. Спраглий національний дух і душі, серця і думки рвалися до світла, але навколо душила тупа ворожа темрява.

І ось серед тієї гнітючої темряви раптом із Полтави, де колись зайшло українське сонце із упадком баталій Гетьмана Івана Мазепи, крізь густі холодні ворожі хмари блиснуло українське світанкове рідне сонце... І українські національні душі здригнулися й усміхнулися з радості...

І цим раннім українським сонцем і був перший великий гуморист-баталіст, просвітитель Нової Української Національно-літературної доби, полтавчанин, поет і драматург **ІВАН КОТЛЯРЕВСЬКИЙ**.

Це був сурмач-будитель на світанку нового українського красного письменства, якого творчість виросла із свіжого подиху Української Нації, із українського барвистого емоційного фольклору, із живої свіжої української мови, із краси і слави України.

І хоч тема і сюжет, імена і терени війни були взяті із античної “Енеїди” Марона Публія Вергілія (70-19 до нашої ери), але Котляревський так перелицював її на український лад, що за ідейним цілеспрямованням та практичним розгортанням подій, зокрема характерів і типів у поемі, вона цілком відповідала українським спраглим душам. Це був свіжий український твір, який кликав до українського національного відродження.

Котляревський заапетлював до Української Нації, зокрема до свого покоління, надхненним талантом, пробуджуючи українську свідомість у широкому аспекті, але в дуже поміркований спосіб, не бунтуючи проти ворожої московсько-монархічної окупації.

За своє життя Котляревський написав трагестійну поему “Енеїду”, що є якихось 200 стор. книжки звичайного формату; “Наталка Полтавка”, оперета на 2 дії; “Москаль-чарівник”, оперета на 1 дію; “Ода до князя Куракіна” і “Ода Сафо”.

Спершу спинемо нашу головну увагу на “Енеїді”, яка складається із 6 частин, біля якої Котляревський працював понад 26 років. Якось у своєму листі до свого колишнього приятеля по семінарії в Полтаві, письменника М. Гнедича, Котляревський писав, прохаючи, щоб він підшукав видавця для “Енеїди” в Петербурзі, і при тому зазначив:

“Я над малоросийской Энеидою 26 лет баюшки баю”.

Нагадаємо, хоч коротко, і дещо вияснимо зміст “Енеїди” Котляревського.

Перша частина.

Як греки, “спаливши Трою, зробили з неї скирту гною”, то Еней, забравши деяких троянців, поробив човни і зі своїм військом пустився по морю плисти.

Будинок Івана Котляревського в Полтаві. Малюнок Т. Шевченка. 1845-1846 рр.

По дорозі він спинився у місті Картагені, де й проходило його кохання із царицею Дидоною, а також там вдоволь пили горілку і женихалися троянці, аж поки Зевес не погнав Меркурія розлучити ту “скажену пару”.

Коли Еней відплив із Картагену зі своїми троянцями, то цариця Дидона із журби за ним не змогла себе нічим заспокоїти. Тоді вона розклала на городі очерет, підпалила, роздяглася наголо і вскочила у вогнище, де й згоріла. І від такої самогубчої смерті її душа потрапила до пекла.

У 2-ій частині подається острів Сіцилія, де був добрий цар Ацест, який дуже гостинно прийняв Енея.

Під час бенкету Еней справив поминки по своєму батькові Анхизові.

Тут сіцилійський молодець Дарес дуже величався своєю силою і бундючно викликав троянців до поединку. Але таких не виявлялося, бо не були певні перемоги. Нарешті знайшли п'яного Ентелла. Це був парнище, що “сивуху, як брагу хлище”. На славу троянцям Ентелл Дареса переміг.

Сіцилійські дівчата дуже собі уподобали троянців, а щоб вони не відплили, то сіцилійки вирішили троянські човни попалити. Частково їм це вдалося.

Еней був зажурений з цього, але віщун Охрім порадив Енееві іти спати, а опісля він уже буде знати, що робити.

Під час сну Енееві з'явився його батько Анхиз і передав наказ богів, щоб він “Швидше в Рим переселився”. Але перед тим, щоб зайшов до нього в пекло.

Третя частина.

Пливучи і співаючи, троянці заїхали до Кумської землі, де й розпочалося знову гуляння, залицяння і пиятика.

Еней лишає гуляння і йде шукати дороги до пекла, щоб зустрітися із своїм батьком Анхизом.

У лісі він побачив хатку на курючій ніжці, яка оберталася. На його позов вийшла стара паскудна баба Сивилла, яка мала повести його до пекла.

Після відвідування капиці Феба, давши йому хабарчика, і за порадою Сивилли Еней виломив гілочку із дерева, на якому ростуть, “як жар золоті кислиці”, яке потрібне було, як перепустка до пекла, і вони пішли в дорогу до пекла.

“Засмальцьований дідище” Харон перевіз їх через річку, а там через гін двоє вони вже потрапили й до пекла.

І ось у 3-ій частині досить докладно і з соковитим гумором описані муки різних малих і

великих грішників. Всім тут діставалося за лиходійство.

“Багатим та скупим вливали
Розтоплене срібло в рот,
А брехунів там заставляли
Лизать гарячих сковород”.

Тут були:

“Батьки, які синів не вчили,
А гладили по головах,
І тільки знай, що їх хвалили,
Кипіли в нефті в казанах”.

Оглядаючи пеклове страховище, “Еней узрів свою Дидону, ошмалену, мов головня” і багато троянців із українськими іменами. Нарешті він зустрівся із своїм батьком Анхизом.

Тут знайшлася молода ворожка, наклала невдовзі зілля у горщик і під час кипіння із горщика так голос Енеєві сказав:

“Енею годі вже журитись,
Од його має розплодитись
Великий і завзятий рід;
Всім світом буде управляти,
По всіх усюдах воювати,
Поверне всіх собі під спід.
І Римській поставить стіни,
В них буде жити, як в раю,
Великі зробить переміни
Во всіх окружнім там краю;
Там буде жить та поживати,
Покиль не будуть цілувати
Ноги чиеїсь постола...”

(Всі підкреслення наші).

У цих рядках ворожка пророкує світову місію Енеєві, за яку він має завзято воювати. Таке його призначення.

Розпрощавшись із батьком, Еней із Сивілою залишили пекло.

4 частина.

Відпливши із Сіцилії, троянці минули з острахом “заклятий острів”, в якому жила “Цариця

Цирцея люта чарівниця
І дуже злая для людей”,

яка по описові дуже нагадує люту вовчицю Катерину II.

Але троянці щасливо минають цей “заклятий острів”, і Еней потрапляє до **обіцяної Латинської землі**, де панував цар Латин, який не любив війн, але з дуже клятою дружиною Аматою і пустенькою, але гарненькою молодого донькою Лависою.

Еней одразу навчив вибраних троянців латинської мови, вибрав із них кращих і послав до царя Латина, який щиро їх прийняв і запросив через них Енея і все троянське військо до себе в гості. Всі прибули.

Під час бенкету Еней залицявся до спокусливої Лависи, яку кохав рутульський царьок Турн.

Невдовзі про це кохання донеслося і до Турна, який виповів за це Енеєві і всім троянцям війну.

Цар Латин стоїть по стороні Енея, але все його військо і дружина Амата по боці Турна. Невдовзі цар Латин зраджує Енея і воює проти нього разом із Турном.

У 5-ій частині продовжується війна.

Під час сну з'явився Енеєві Тибр, який управляв водою і допомагав Енеєві перемагати перешкоду у плавбі.

Він заповів, що Еней переможе всіх ворогів своїх і побудує

“Град над городами”,

цебто славне місто Рим, що і є це його головною ідеєю військового походу і війн. Але в Енея слабкі сили. Вороги переважають у десятки разів своїм військом над троянцями. Та на те ж він і провідник, щоб віднайти сили, які б допомогли йому стати переможцем.

Не дивлячись на те, що 2 роки тому греки спалили його рідну Трою, але за цей час де в чому змінилася ситуація. І він звертається до грецького короля Евандра, щоб допоміг йому в війні проти царя Латина і проти рутульського царя Турна, які були ворогами тепер також і Евандра.

Евандр стає надійним союзником Енея і дає йому міцну мілітарну зброю, харчову і грошеву допомогу. На чолі свого війська він посилає свого сина Палланта, якому наказує як начальника служити і годити Енеєві, як зверхникові Гетьманові, бо Енеєві є призначення із вищих віщих сил побудувати славне могутнє царство.

Він зазначає, що і при злій долі все має бути **найдорожча за все честь**.

В цей час троянські слабкі сили замкнулися у фортеці і відбивали штурмові атаки рутульців і латинців. Вони чекали на Енея, що незабаром має прийти із союзницьким військом. Але яка була насправді ситуація, троянці не знали. Одне для них було ясным, що з Енеєм, якому призначена славна доля, вони при всіх ситуаціях переможуть. Вони беззастережно у це вірили.

Ця війна дуже нагадує часи Гетьмана Івана Виговського: і облогу Конотопа, і прибуття Гетьмана Івана Виговського із союзницькими військами, які вчора були заклятими ворогами України, як татари, так і поляки.

Але троянці вірили своєму провідникові Енеєві й беззастережно йшли за ним, не бунтувалися проти нього, що він із вчорашнім ворогом грецьким царем уклав союз, як бунтувалися хахли проти Гетьмана Івана Виговського, що він уклав тимчасові військові умови із татарами і поляками. І бунтуючи, цим хахли привели перемоги Виговського до руїни і поневолення України.

Під час облоги фортеці багато троянців загинуло, а решта терпіли голод і спрагу, але воліли бути проколеними списами, ніж піддатися ворогові.

І нарешті остання — **6 частина.**

Після завзятої війни, куди нарешті рішуче вмішався і Зевес, наш Еней уже зближався

“До городка, що Турн обліг”.

Побачивши Енея із Паллантовим військом, троянці одразу підбадьорились і завзято відбивали напади Турнових рутульців.

Коли всі троянці спали, то Еней, як провідник, ходив і роздумував за всіх, як Турна перемогти. Він не думав, що йому робити, коли програє битви, бо так роблять тільки невіри. Його думки були вп'ялені у творчому гонові тільки, як перемогти Турна. Хто рішений перемогти ворога, той не думає про моральні чи неморальні засоби, бо всі засоби є добрі, які допомагають перемогти.

І одна віща мавка сказала йому, що він “ворогам тьху дасть”.

Відважний Паллант заатакував сам безпосередньо тяжкими ударами Турна, але останній був опанцерений і цим виприсував від смерти.

Тоді Турн підстеріг Палланта і всунув спис у нього... А далі стяг його за чуба із коня, розколов голову надвое, потім забрав його лядунку, на якій була золота карунка, та ще й над трупом познуцався.

Це, звичайно, посилює гнів троянців, а особливо Енея, бо згинув, як герой, його союзник.

Розпрощавшись із мертвим Паллантом, Еней присягнув помститися за нього.

Палланта відправили додому, де його похоронили із державними почестями, а потім за їхнім обрядом спалили на вогні.

Дрансес, який “Турнові був враг лихий”, пропонує цареві Латинові замиритися із Енеєм і осуджує Турна, що із-за його скажених примх так багато крові пролито. І тут же він пропонує Турнові залишити любов Лависи. Але як ти, мовляв, такий хоробрий, то на поєдинку з Енеєм помірайся. Та Турн був непоправний і вів далі посилену війну.

Нарешті Турн викликає Енея на поєдинок. Еней одразу приймає виклик.

По обох боках вистроїлися противні сили: з одного боку — троянці, а по другому — рутульці. Та провокативний постріл упав з боку рутульців, убив троянця і знову розгорілася сеча.

Троянці були захитані, коли ранений в стегно стрілою, Еней пошкандибав до намету, щоб у нього з рани витягли метал. Це одухотворило завзяття туровців, але не надовго, бо Еней знову повертається і кидається, як лев у бій. Та ситуація знову погіршується для Енея, бо під впливом своєї дружини Амати цар Латин знову зраджує троянців.

Але троянці й їхні союзники б'ються, як леви, і Турна сили слабнуть.

Бачачи неминучу загибель Турна, Амата, дружина царя Латина, порвала на собі одержу, а потім, накинувши собі на шию петлю і повісилася на очкурі. А Лависа нарядилася у чорне вбрання, хоч війна тривала далі.

І нарешті Турн виступає із Енеєм на поєдинок. Від спритного і тяжкого удару списа, Турн валиться на землю і просить Енея пощадити йому життя для старого батька.

Еней, як лицар, дарує йому життя. І раптом він розпізнає у Турнові злочинця.

Аж зирк — Паллантова лядунка

І золота на ній карунка

У Турна висить на плечі.

Енея очі запалали,

Уста од гніву задрижали,

Ввесь зашарівсь, мов жар в печі.

І вмиг, вхопивши за чуприну,

Шкереберть Турна повернув,

Насів коліном злу личину

І басом громовим гукнув:

“Так ти Троянцям, нам для сміха,

Глумиш з Паллантова доспіха

Петро Калнишевський

(За Україну його замучили колись)

Б'ють пороги, місяць сходить,
Як і перше сходив...
Нема Січі, пропав і той,
Хто всім верховодив.

Т. Шевченко

Хто з нас не знає безсмертної слави нашого Запоріжжя, цього Лицарського Ордена?

Останім Кошовим Січі Запорізької, від 1762 до 1775 р., тобто аж до самого кінця Січі, до її другого й остаточного скасування і зруйнування ненажерливою Москвою, — впродовж 13 років, без перерви був Петро Калнишевський.

Перше зруйнування Січі Запорізької було 18. 6. 1709 року, за часів Гордієнка.

Славної пам'яті Петро Калнишевський був чоловіком мудрим, розсудливим, дуже розважним і обережним. Уважаючи на тодішні тяжкі обставини, все ж таки він дбав про заселення запорізьких земель осілою, хліборобською людиною.

У запорізьких степах з'явилися великі слободи (оселі) запорізькі, церкви, не тільки в самій Січі, а й по різних околицях.

І думку маєш бути живим?

Паллант тебе тут убиває.

Тебе він в пеклі дожидає,

Іди к чортам, дядькам своїм".

З сим словом меч свій устромляє

В роззявлений Рутульця рот

І тричі в рані повертає,

Щоб більше не було хлопот.

Душа Рутульська полетіла

До пекла, хоть і не хотіла,

К пану Плутону на бенкет.

Живе хто в світі необачно,

Тому нігде не буде смачно,

А більш, коли і совість жметь.

(Всі підкреслення наші).

На цьому і кінчається зміст поеми Котляревського "Енеїда".

А тепер розглянемо її цінність у кількох критичних аспектах.

(Продовження в наступному числі)

Таким чином нарікання Москви, що в руках січовиків чорноморські простори остаються диким, яловим степом, нікому не корисним, були безпідставні й неправдиві. Та й взагалі, що за нахабні претенсії москалів у відношенні до України.

Московському урядові вже давно хотілося загарбати ці краї в свої руки. Крім того, касуючи старий козацький устрій в Україні, не хотіла Москва терпіти таке гніздо СВОБІДНОГО ДУХУ, як автономна Лицарська Січова Громада, яку ще в 1550 році заснував український князь Дмитро Байда-Вишневецький, як Лицарський Орден, для боротьби "з бусурменами", проти турків і татар, для охорони християнської цивілізації в Україні-Русі, від зазіхань магометанського світу на віру і землю українську.

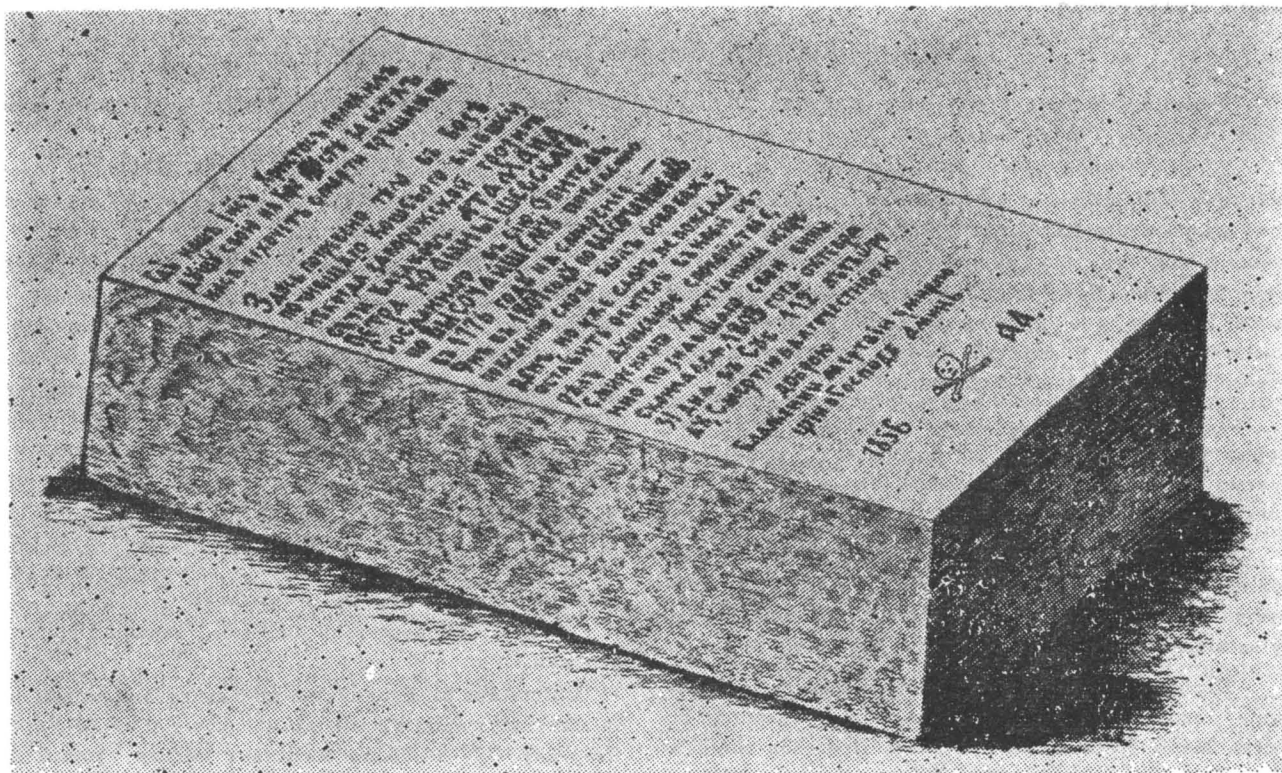
Запорізька Січ увесь час була опорою і основою української державности, хоч як вона поскромніла і похилилась в порівнянні з Січчю за часів Гордієнка — спільника Гетьмана Івана Мазепи, — але все ж таки вона "колола очі" ненажерливій Москві, як вільна лицарська громада і як "ласий" шмат родючої землі.

Відносини Москви до Запорізької Січі особливо дуже загострилися з кінцем 1760 років. До того ще прийшла війна з Туреччиною, що вийшла, "мовляв", зі своєвольного нападу запоріжців на пограничне турецьке містечко Балту. У Коліївщині (Гайдамаччина) запоріжці теж були сильно замішані.

Москва помагала Польщі здавити гайдамацькі повстання та погоджувалась приборкати й Січ, з якої йшло гайдамацтво на частину України, що була під Польщею. Москва остаточно вирішила знищити Запорізьку Січ. Але боялася воєнних розрухів і через те повела діло помалу, потайки, з власним їй підступством, щоб захопити запоріжців не підготованими.

По скінченні турецької війни, яку, до речі, буде сказано, Москва виграла за підтримкою

На далекій півночі, у Соловецькому монастирі, надгробна плита на могилі останнього кошового отамана Запорізької Січі ПЕТРА КАЛНИШЕВСЬКОГО, який упокоївся в Бозі 1803-го року. (Народжений приблизно 1690 року), мучившись у страшних умовах 25 років там, на засланні, проживши 113 років (на плиті — 112) свого життя.

запоріжців, 1775 року секретно розіслані були військові команди (полки) російські в запорізькі степи відбирати зброю від запоріжців, що були на промислах. Пізніше, вліті, 1775 року московський генерал Текелій, з великим військом московським, увійшов у запорізькі землі, як, нібито, “добрий приятель”, зайняв запорізькі паланки (округи) своїм військом і разом з тим несподівано обложив саму Січ. Виставивши перед нею свою артилерію, дня 5 червня 1775 року і послав сповістити Січовиків, що Січі більше не має бути, запорізьці мають піддатися, покинути Січ і розійтися, коли не хочуть, щоб російське (московське) військо їх звоювало...

Страшно це збентежило запоріжців. Не знали, що робити... Але, після довгої наради зі старшиною, Кошовим Калнишевським та січовим Архимандритом, всі вирішили піддатися. Січ зруйновано... Дня 3 серпня 1775 року царським указом оповіщено про скасування Січі “зі знищенням самого імені Запорізьких козаків”.

Та найбільше було дивне, що тих старшин козацьких, які намовляли запоріжців не проти-

витись, а покоритись царській волі, арештовано і розвезено по монастирях, на тяжке заслання... Довго навіть нічого не було відомо про них, думали, що вони пропали. Аж потім виявилось, що Кошового Петра Калнишевського заслано в Соловецький монастир, на Білім морі, і він там замкнений у самотній келії (в одиначній камері), не бачучи людського лиця, прожив ще 25 років.

Очевидці-прочане, що бачили його в перших роках XIX віку, оповідали, що його випускали 3 рази на рік у монастирську трапезу (їдальню) з одиначної келії в'язниці: на Різдво, Великдень і на Спаса. Він питався людей, хто тепер царем і чи все добре в Росії (Московщині). Але сторожа не давала багато розмовляти. Він схуд... і зсохся... від старости та страждань... Був увесь сивий, але вбраний по козацьки, у синім жупані, з двома рядами гудзиків. Коли по закінченні 25-літньої кари йому було “дозволено”... виїхати в Україну, то він, тоді вже сліпий і немічний, подякував “за ласку” і залишився на Соловках. Помер цей Великий Син України у віці 113 років, 4 грудня 1803 року, тобто понад 166 років тому...

ПЕРЕВИБОРИ УПРАВИ ОСЕРЕДКУ СВУ В ЧІКАГО

У неділю, 28 грудня 1969 року, відбулися Загальні Збори Осередку Спілки Визволення України в Чикаго.

Збори відкрив вступним словом Голова Управи Осередку СВУ побратим Арсеній Вознюк, який у загальному з'ясував важливість праці СВУ в цілому, а в Чикаго зокрема, яка має свою націоналістичну безкомпромісову лінію боротьби, обороняючи і поширюючи ідеї Самостійності України у вільних країнах світу, допомагаючи воюючій Україні у боротьбі проти московсько-комуністичної імперіалістичної окупації.

Ми прийняли і продовжуємо ідейно-політичні платформи і засади СВУ-СУМ, які боролися в Україні, і ми будемо продовжувати цю боротьбу аж до повної перемоги, — підкреслив побратим А. Вознюк.

Спілка Визволення України яскраво означила свою політичну боротьбу у міжнародному аспекті, продовжуючи боротьбу українських воюючих поколінь, боротьбу за вільну Українську Суверенну Державу.

Після виборів Президії Зборів: побратим П. Колісник — голова, а побратим В. Бернацький — секретар, посестра Марія Кульчицька прочитала Протокол минулих

Загальних Зборів, який був прийнятий в цілому із незначними уточненнями.

Із звітами виступали побратим А. Вознюк — голова і посестра М. Кульчицька — секретар, яка звітувала також і за фінансовий відділ.

Побратим А. Вознюк наświetлив загальний перебіг праці СВУ, зокрема участь Осередку у різних акціях, пікетуючи проти московської показухи, хоч та "показуха" інколи проходила "на українському мові", але вилуплена була із "маскавського абцаво кателка", із "московської тюрми народів", і замість московського окупаційного рабства на Україні, торочила показуха й її учасники, що, мовляв, "ми з України", і що під опікою "старшого брата" ми живемо "щасливо". Звичайно, ми не заперечуємо, що ренегатам живеться непогано, але страшно жалюгідно виглядає життя серед колгоспників, робітників та української національно свідомої інтелігенції.

Члени СВУ роздавали листівки і ходили з транспарантами.

Посестра М. Кульчицька прочитала фінансовий звіт за минулий період ділової праці, протягом якого **Управа Осередку СВУ в Чикаго надіслала чистих грошей для Головної Управи СВУ \$996.62**. Осередок має у банку \$83.28.

Опісля голова Контрольної Комісії побратим В. Бернацький прочитав Акт Контрольної Комісії, в якому було підкреслено, що ведення всіх фінансових книг, звітних документів і поквитовань знаходиться у повному порядку за всіма фінансовими приписами і правилами.

Потім розгорнулася гаряча дискусія, яка велася в інтенції, як найкраще поширити ідеї СВУ на теренах Чикаго.

У дискусії взяли участь такі побратими: проф. М. Кульчицький, І. Горошко, К. Черевченко, В. Бернацький, П. Колісник, посестра М. Кульчицька, С. Лобойко та інші.

Збори ухвалили уступаючій Управі повне довір'я і подяку за працю.

Під кінець вибрали нову **Управу Осередку СВУ в Чикаго у такому складі:**

1. Василь Бернацький — голова, 2. Петро Колісник — заст. голова, 3. Марія Кульчицька — секретар, 4. Климент Черевченко — скарбник, 5. Арсеній Вознюк — член Управи.

Контрольна Комісія: 1. Іван Горошко — голова, 2. Сергій Лобойко — секретар.

Збори пройшли у щирій побратимській атмосфері й в глибокій вірі в розбудову ідей Спілки Визволення України на теренах Чикаго.

У біжучих справах промовці наголошували свої побажання для Головної Управи у напрямку розробки національно-політичних і програмових засад СВУ, особливо для військового періоду подій у боротьбі за вільну Українську Суверенну Соборну Державу.

Похований сл. п. Петро Калнишевський там же на Соловках, а могила його вкрита чорним каменем, на якому написано його ім'я.

Так розправлялись з Україною та її синами "чорні большевики" — московські царі: Петро перший, Катерина друга та інші.

Славної пам'яті Петро Калнишевський є одним із найбільших мучеників за українську визвольну справу, за українську суверенну державність, бо ще в ті часи відбув 25 років на заслання, в одиночному казематі на Соловках і там склав свої благородні кістки...

Вшановуючи світлу пам'ять мученика і героя, Петра Калнишевського, Монреальський Осередок відновленої на чужині Спілки Визволення України — СВУ вибрав Петра Калнишевського своїм Патроном та недалеко від Монреалу придбав і розбудував (силами і коштом своїх високопатріотичних членів) оселю **"Запорізька Січ"**, чим і створив пам'ятник історичної нашої Славної Запорізької Січі, що колись була на нашій славі Україні.

З тієї оселі, зажурені за рідним краєм українські емігранти та їх діточки будуть **"посилати свої думи аж до Бога... Його розпитати, чи довго ще на цім світі "катам панувати"?!..**

ЯКБИ НЕ ГЕНІЇ-ПРОРОКИ...

Фейлетон

Я не можу собі уявити до чого докотилася б наша нація, якби у нас не було геніїв-пророків. І вони з'являються у нас якраз тоді, коли народ знаходиться у безпросвітній неволі і не терпляче чекає якогось порятунку. Ось погляньмо на нашу дійсність з постійними суперечками за віру, за обряди, за патріархат, погляньмо на нашу ворожнечу між східняками та західняками. Лише з цієї перспективи можна оцінити наших новітніх геніїв-пророків, які взялися витягти нас з страшної біди.

Маються на увазі ті наші геніяльні вчені, письменники, поети та тео... чи, пак, чорто-логів, які видумали нову теорію про походження українців і відновили рідну поганську віру чи перунізм.

Найменші деталі нашої історії, віри і культури знайшли нове, геніяльне наświetлення в умах цього нового грона українських корифей-лислителів. Якщо до цього часу люди сперечалися: хто був Володимир Великий — православний чи католик, то відтепер за новою геніяльною перунівською вірою такі питання неможливі, бо перший параграф перунського талмуду каже так: "Споконвіків нашої оріяни-України, від якої походять всі племена, народи і мови світу — був, є і буде перун. (За словником Голоскевича треба писати з великої літери — Перун!).

Які пророчі, які патріотичні, які всеохоплюючі і ясні ці слова. Лише кілька слів, а скільки в них глибокого, філософського змісту. Та й зникає потреба сперечатися про походження слов'ян, про якихось там православних чи католиків чи протестантів. Хіба це не геніяльна, не супра-націоналістична релігія, хіба не далекозора, не віща істина криється в новому тлумаченні історії та нашої пра-пра-пра-прабабської віри?

І не думайте, що цю нову віру видумали такі генії, до яких не можна навіть доторкнутися. Ні! Це такі самі малі, сірі люди, як і ми з вами, лише їм у відповідний мент стрільнула геніяльна думка. А думаєте не стрільнула б і вам така думка, якби ви, мов той пес, не бажаючи працювати, тинялися від двору до двору без куска хліба, якби ви збирали від добрих людей по 20-50-100 чи 200 доларів на ге-

ніяльний український фільм, а Фортуна повернулася до вас тильним боком і відібрала всяке надхнення до фільму, а натомість вимагала творити нову історичну теорію, нову, рідну віру, рятувати націю, яка стала на ножі в суперечках за релігію та походження українців.

Це не значить, що такими геніями, яких нараховується кільканадцять, ми можемо розкидатись, чи може ворота підпирати? Ні, панове! Новітня історія старої України, вибачте, не України, а "оріяни" та нова віра потребує більше пропагандистів і політруків, ніж їх мали большевики, вводячи своє безбожництво в Україні.

Покищо новою перунівською релігією керує архидиявольська Тройка та кільканадцять, як-то їх назвати... постолів... До цієї перунотройки входить архидиявіл Баян з Англії, архипройдисвіт Урвигора (без адреси — небезпека домагань відплати зібраних на фільм грошей) та архипостіл перунізму Коритко. Гуртуються вони навколо неперіодичного журналу "Смеркання" та газ. "Північний Селянин". Перевидають богоненависницьку книжечку Франка, як також чимало чорто-місійної літератури на циклостилі.

Може вас цікавить історія цієї найновішої і найстарішої віри? Ось вона:

Кажуть, що вперше наш древній перун з'явився в сні професорові Баянові в Англії після сесії в багаївській ложі (прошу не змішувати багаїзм з нашими "бугаями", хоч багаїзм, поклоніння корові мають щось спільного з бугаєм). Розповідають, що після того, як Рівно-Апостольний Князь Володимир Великий кинув перуна в Дніпро, то той, скитаючись через Іран, Палестину та інші краї Сходу, добрався до Індії, де його напоїли молоком від "святих" корівок і вирішили тримати до моменту визволення України силами поганства та перунізму. Якщо перунізм прийметься серед народу, який чомусь дуже насторожується проти нього та його архидиявольщини, то перун з коров'ячою мудрістю повернеться знову до Дніпра. Перуністи не думають змінювати советських поганських звичаїв заручин, одруження, першого дня рабства, першого дня школи, бо вони ні-

Гетьман Виговський і призначення України

(Продовження з попереднього числа)

НАЦІОНАЛЬНО-ДЕРЖАВНА ПОСТАТЬ ІВАНА ВИГОВСЬКОГО

Іван Виговський походив із шляхетської козацької родини Овруцького повіту на Київщині.

На зовнішній вигляд він був високий, стрункий і міцної будови. Орлиний ніс підкреслював його рису войовничості, а темнувате волосся прикрашало його високе сміливе чоло, з-під якого сяяли вольові далекоглядучі очі, які зраджували мудрість. При запальних розмовах вони просто огнями промінили і не можна було устояти, щоб їм не скоритися. Завжди починав і кінчав він свій день чи якийсь важний труд чи дію надхненною молитвою.

Закінчивши Києво-Могилянську Академію, Іван Виговський працював певний час юристом при міському суді в Луцьку, а пізніше він був заступником Луцького старости.

чим не відрізняються від погансько-перуністичних обрядів.

Таким чином, перунівська революція в Україні буде мирною і безкровною, якраз такою, якої бажають собі односвітянські "архітекти" Утопії Двотисячного року.

Я знаю, що знайдуться такі люди, які просто насміхатимуться з наших сучасних геніїв перунізму, мовляв, які там з них генії, архичортяче охвістя, яке завертає поступ нашого народу на тисячу років назад, яке в добу міжпланетарних полетів, в добу атома та кібернетики закликає українців вернутися до поганського перунізму, щоб лише викреслити Христа з нашої історії і не згадувати про світлу добу Християнського Ренесансу в Україні, який приніс нам письменна, віру, освіту і науку.

Таким людям моя відповідь ясна і коротка:

І дурень може вести чи рухати історію вперед, а от попробуйте завернути історію та людей на одну тисячу років назад — ото штука! Не штука, панове, а справжня геніяльність!

Хоч я радий, що нам з'явилися новітні генії-пророки з перунівським рунвізмом і новим тлумаченням історії, проте з глибини моєї християнської душі рвуться аж до Небес Слова Великого нашого Учителя Ісуса Христа: "Краще б їм було не родитися"!

Виговський мав 2 головні покликання:

1. Він надзвичайно пристрасно віддавався національно-державній політиці і

2. Він любив військо і військову штуку.

І в цих двох напрямках, які він поєднував в одній меті і розвивався пізніше його світогляд і ведення внутрішньої і зовнішньої практичної політики, військових дій в Українській Козацькій Державі.

Коли вибухла війна 1648 року, то він був у польському війську і під час боїв під Жовтими Водами Виговський був ранений і схоплений татарами у полон. Але знаючи його надзвичайні політичні і військові здібності, гетьман Богдан Хмельницький невдовзі викупив його із неволі і взяв до своєї канцелярії, а через 2 місяці **Іван Виговський уже був Генеральним Писарем Гетьманської Канцелярії**. А за теперішньою термінологією означає, як у ССА — Державний Секретар і Міністр Закордонних Справ.

Отже, вся внутрішня і зовнішня політика і творча розбудова Гетьманської Держави була віддана на повне узгляднення і ведення Генеральному Писареві Іванові Виговському. І на цьому державному становищі він був незмінний майже 10 років, цебто аж до самої смерті гетьмана Богдана Хмельницького, яка сталася 27-го липня 1657 року.

Серед бурхливих хвиль Українсько-Козацької Національно-визвольної війни, а також пізніших війн і державного будівництва канцлер Іван Виговський завоював собі велику повагу і довір'я гетьмана Богдана і полковників, закордонних послів і дипломатів, всієї своєї Державної Канцелярії і всієї козацької маси. Майже всі стежки і дороги до гетьмана Богдана вели через Генерального Писаря Виговського.

Він підготував гетьмана до всіх політичних і військових подій, міг угадати і запобігти гетьмана ваді чи помилки, хоч не завжди це вдавалося, особливо в останні часи через нервовий егоїзм і поглиблену недугу старого гетьмана. Але урівноважений канцлер мав найбільший вплив на гетьмана Богдана, і в канцлерові скупувалася вся влада Гетьманської Держави.

Це не була особа, що здобула собі кар'єру через знайомство чи якісь інші протекції, він був індивідуальність європейського впливу і як державний будівничий підіймався понад усі голови Гетьманської Держави.

Ніколи він не принизив почуття честі і свободи Української Нації через якісь почесті чи власні користи. Завжди любив свою Україну понад усе, і вона була завжди домінуючим чинником у веденні внутрішньої і зовнішньої політики і військового рішення.

Навіть і тоді, коли його скинули із гетьмана, і він був уже тільки Київським воеводою, беручи участь у Чуднівській кампанії 1660 року, коли Україна разом із татарами і поляками розгромила москалів у війні, то його національна чуйність ще більше загострилася, і він застеріг козацьку і татарську старшину, передбачаючи майбутнє, що поляки можуть скористати із слабкості української політичної і військової ситуації і захопити Україну. А він же мав надзвичайні жалі до козаків, які стільки вчинили йому лиха за його гетьманування. Та не егоїзм, не пімста була його девізою, а любов до Козацької України, патріотизм був його надхненням і ведучою ідеєю. І коли про це дізналися поляки пізніше, то вони мстили йому. І ця причина була трагічною смертю гетьмана Виговського.

Його європейська далекозорість і вміння вести практичну політику у надто складних ситуаціях виручали гетьмана на роздоріжжях і розпачу.

Та не всі його розуміли і не могли його опінити далекозорість політики, у якій він міг передбачувати майбутні обставини і події, відвертати небезпеки чи повертати їх на користь Козацької Держави, яка є найхарактернішою ознакою національно-державного провідника, який гідний свого призначення, щоб завжди бути приготованим до майбутності, для якого немає «несподіванок», навпаки, щоб ворога заскочити і переважити над ним і перемогти. І це була характерна риса генерального писаря Виговського. І все це добре розумів і бачив гетьман Богдан Хмельницький.

Як державний політик Виговський перепостав Хмельницького, але завжди був чесно відданий своєму гетьманові без найменших відступів.

І хоч він був на цілу голову вище своєї доби, та його все ж не оспівали у піснях козаків і народна маса, як це сталося із Хмельницьким. А це не сталося з 2-ох головних причин:

1. Не було Виговському нагоди блиснути на зовні, щоб показати масі свій тріумф перемоги, як це сталося із гетьманом Хмельницьким у Національно-Визвольній Війні проти Польщі, до якої київ сотками років гнів і порив розплати в українських поколіннях, зокрема у народних селянських масах і рядовому козацтві; а

2. він не був демагогом, щоб загравати на почуттях низів, приподобатися їм чи спускатися на них. Навпаки, він старався підтягти низи догори.

Виговський завжди опирався на козацьку шляхту і часто був навіть прямолінійний, що не подобалося низам і амбітним чи зловим старшинам. Та як державний муж він просто був незаступний у тій складній ситуації. І коли помер гетьман Хмельницький, то хмари ще більше згустилися над Україною, у самій Україні і поза нею. Умови погіршилися ще й тим, що живий авторитет Хмельницького славної перемоги над поляками відійшов разом із смертю і треба було сподіватися, що у таких обставинах деструктивна стихія, демагоги і претенденти на гетьманську булаву підіймуть свої амбітні і зловні голови.

Це буває при всяких державних системах, а особливо при виборних. А тут ще гірша була ситуація, бо ще при старому гетьманові Хмельницькому на Чигиринській Раді у квітні 1657 року була ухвала, що по його смерті традиційно перебере булаву його син Юрій Хмельницький.

Але Україна тепер знайшлася у таких внутрішніх і зовнішніх обставинах, що 16-тирічному Юрієві не можна було ще довіряти гетьманської булави.

Співдвіжники Хмельницького бачили, що фатум України вимагав не абиякого державного мужа, який би взніс авторитет і силу України, загоїв 10-літні військові її рани, скріпив внутрішні і зовнішні безпеки і позбудову Козацької Держави, бо і Стамбул, і Варшава, і Москва хижі приглядалися до анархічних подій в Україні і, готуючись, чекали нагоди, щоб кинутись, як голодні вовки, і розірвати її на шматки, використовуючи безвладдя. І тому полковники квапилися із вибором нового гетьмана, бо майбутність України вже стояла перед загрозою. А деякі далекозорі політики із тривогою вічували, чи не відійшов разом із життєвим духом гетьмана Хмельницького і дух української слави?...

23 серпня 1657 року «при зачинених воротах» була скликана Чигиринська Рада, на якій мова йшла про нового гетьмана.

Молодий Юрій відмовився від гетьманської булави, мотивуючись своєю молодістю (він мав всього 16 років), і що він бажає йти і вчитися, щоб приготувати себе до майбутніх подій. І булаву було вручено, ніби тимчасово, найавторитетнішому із присутніх Іванові Виговському — довіголітньому Генеральному Писареві, який увесь час був правою рукою старого гетьмана.

А 26 серпня цього ж 1657 року відбулася ширша нарада з представниками міщан, яка підтвердила попередню постанову, й Іван Виговський згодився тимчасово прийняти гетьманську

ПОЖЕРТВИ ПРЕСОВИЙ ФОНД ЖУРНАЛУ "МІСІЯ УКРАЇНИ"

Осередок СВУ ім. Сергія Єфремова в Торонто

Завдяки близьких приятелів влаштовано в Торонто 26-го квітня 1969 року п-ву Володимирові і Наталці Гук прийняття з нагоди придбання ними власного дому.

Під час гостини на заклик п. Петра Довгого збірку провів п. Петро Хомин на Пресовий Фонд "Місії України". Пожертви склали — по \$5.00: п-во В. і Н. Гук; по \$2.00: П. Хомин, В. Бур, М. Дерев'яно, М. С., В. Скорець, А. Кравченко, Е. Т. Бачинський, В. Федорко, П. Довгий; по \$1.00: Г. Гук, І. К., п-і Г. Ринда. Разом — \$26.00.

Панству Гукам бажасмо багато щастя у новонабутому домі!

Осередок СВУ ім. Петра Кальнишевського в Монреалі

1. Пожертви на Пресовий Фонд журналу "Місія України" в першій половині вересня 1969 року зложили по \$1.00: пп. О. Третяк, В. Миколаїв, І. Бедик, В. Симоненко та І. Коломицький. Разом — \$5.00

КОЛЯДА НА СВУ

Листа ч. 37, збірщик В. Брух. По \$10.00: І. Вовк; по \$5.00: д-р Євген Волощук, д-р Остап Волощук, Похоронне Заведення Кардинала й Сина, Луско, Е. Гуляк; по \$3.00: о. прот. Д. Фотій, Корж, М. Бардин, В. Голубінський; по \$2.00: М. Шумський, Любінський, Квітарня "Мак", граф. Муха, с. п. Брігідер, о. Жолкевич, Шіляк, Подоляк, п-і Дичковська, І. Халак, Страчук; по \$1.00: Кашук, Квітарня "Фортуна", Піковик.

Листа ч. 38, збірщик В. Брух. По \$7.00: Гавалко; по \$5.00: Хрін, П. Семенін, по \$3.00: Коваль, Пригорницький, М. Рудик, Миколенко, Кононенко; по \$2.00: Максимішин, Дулиба, Висоцький, Р. Дольницький, Д. Пурха, Халуца, Білий, І. Костюк, Скютницький, п-а Зелена, Данилак, Панасюк, В. Сопиль; по \$1.00: Несторович, В. Доронюк, І. Бартошів.

Листа ч. 52, збірщик В. Брух. По \$5.00: проф. І. Кубарський; по \$4.00: Бойко; по \$3.00: Шкурат, Синюра, Лотоцький, Коханський, Ксеніч; по \$2.00: Г. Ярошевич, І. Росолук, Перожак, Ковальчук, Кісляк, І. Стецик, М. Кіс, Кута, Лаврентів, Микисоль, Король; по \$1.00: М. Фурдзин, Забавська.

Листа ч. 53, збірщик В. Брух. По \$10.00: В. Дорош, "Брадерс Авто Трім", "Прогрес Ріл Естейт", Я. Онищук; по \$5.00: д-р Р. Бабин, Молочарня "Роджерс", с. п. Васік, "Стівен Студіо", "Ф'ючер Ф'юел", Похмурський, д-р О. Бойко, "Стівен Фарм Продюс", "Санісайд Бовлінг"; по \$4.00: п-і Буківська; по \$2.00: "Аляска Ф'юел", "Гудвіл І. Г. А.", В. Атаманчук, "Мідвей Мітс", Керкуш; по \$1.00: "Вейл Фирнічер", Н. Н., "Тед Гардвейр".

Листа ч. 54, збірщик В. Брух. По \$5.00: П. Харидчак, І. Половка, Попович, Р. М. Костюк, В. Трач; по \$3.00: д-р Ю. Данилів; по \$2.00: "Панама Таверн"; по \$1.00: М. Косс, с. п. о. І. Гаврик.

2. Під час поминального обіду (22-го червня 1969 року), що був присвячений замученим червоною Москвою в 1930 році членам СВУ-СУМ, проведено збірку. Із зібраної суми призначено на Пресовий Фонд журналу "Місія України" 16.00 доларів.

3. На прощальному прийнятті в честь п-ва М. і В. Симоненків зібрано на Пресовий Фонд журналу "Місія України" 12.00 доларів.

4. В часі весілля, що відбулося 8-го листопада 1969 року, панства Д. і Т. Добровольських була проведена збірка на Пресовий Фонд журналу "Місія України", яка дала 22.00 долари. Збірку провів п. Іван Коломицький. Пожертви склали — п-і Т. Добровольська: \$4.00; по \$3.00: п. Фред Г., п. І. Біленко; по \$2.00: п. Г. Баско, п. Ж. Рум, п. Малич, п. Д. Добровольський; по \$1.00: п. М. Науменко, п. І. Коломицький, п-і С. Даровська, п. П. Красовський.

Всім ініціаторам, збірщикам і жертводавцям дякуємо сердечну подяку! Вдаванство "Місія України"

Листа ч. 65, збірщик В. Брух. По \$5.00: В. Якишенко, д-р Ф. Мельник, М. Кузик; по \$4.00: П. Філевич, Кучук, Хухрик; по \$3.00: П. Янішевський, б. п. Самійло, Климович, Теребенець, Р. Генік-Березовський, Павич; по \$2.00: Ломага, М. Фроляк, Мицик, М. Білошицький, Федуньків, Яремій, Руднік, Луцук, Пташник, Мусій; по \$1.00: Д. Оленчук, Т. П.

Листа ч. 31, збірщик Т. Фегон. По \$10.00: М. Сетник; по \$5.00: Бенеш, О. Кузьмінський, М. Олійник; по \$4.00: Бородчак; по \$3.00: Шемуха, П. Фецак, Волошин, П. Довгий; по \$2.00: Склерик, Жұравель, Шумський, Козачин, Олексітак, Галушка, Пекельний, В. Давідович, С. Волощук, І. Рожило, Фединак, М. Марушко, інж. П. Р.; по \$1.00: Береза.

Листа ч. 32, збірщик Т. Фегон. По \$5.00: М. Гриб, Б. Шафран, Гула; по \$3.00: М. Довгий, С. Вонс, П. Юрчан, Воловець, Остап'як; по \$2.00: Ф. Андрущенко, Пелех, М. Мікешук, Левчук, Н. Н., Габа, Винничук.

Листа ч. 44, збірщик Яків Гладун. По \$5.00: Глущек, п-і Анна Вітюк, п-і Галина Бойко, А. Гуска, п-во Мігус, А. Козуб; по \$3.00: Келебай, Д. Гаргай, Патрчук, В. Гук, В. Крицак; по \$2.00: І. Стасів, П. Т., Гнатко, Скиданюк, Гуцул, Пипа, В. Зробок, Пинянський, п-і Г. Левицька, Дубень, Секалик.

Листа ч. 45, збірщик Борис Петрусів. По \$10.00: С. Дрозд; по \$5.00: І. Павлик, Шмігельський, інж. П. Гарбар, Кордюк, Г. Гук, А. Вовк, д-р О. Бойко; по \$3.00: Паньків, Олексів, Шевчук, Петришин, М. Данчук, С. Стасів; по \$2.00: Шатський, Олійник, Познахівський, Садовий, С. Кудл, Кравченко, Романишин, Вашук; по \$1.00: І. В.

Листа ч. 46, збірщик Б. Петрусів. По \$25.00: Н. Ковальчук; по \$10.00: В. Ланко, "Нейшжнал І. Г. А.", М. Бобрік.

Листа ч. 47, збірщик В. Брух. По \$5.00: Юзків, Савісон, по \$3.00: Тимець, по \$2.50: М. Волошин, Тимкевич, по \$2.00: І. Якубовський, Гаврилак, Голдй, Стасів, п-і Середницька, Ломага, Пашак, Т. Переймибіда, п-а О. Лобай, Кузик, Денишин, по \$1.50: Ярема, по \$1.00: Дрималовський, сот. Давосир, Проців, Журба, п-і М. Зварич, К. Грицина.

Листа ч. 48, збірщик В. Брух. По \$10.00: Теслевич, по \$5.00: М. Пінь, по \$3.00: Кузь, Пашкевич, по \$2.00: Добрянський, Тимошенко, Монцяк, Я. Гладкий, Боднар, Кловак, Мельничук, Гуменний, П. Романчук, Нижник, п-і Грина Мамалига, Назаревич, п-і С. Грицина, Жигар, В. Григорчук, Дячун, Савчак, по \$1.00: Маджевський, Красько.

Листа ч. 49, збірщик В. Брух. По \$5.00: С. Ковальчук, по \$4.00: Шпіка, Б. Петигирич, по \$3.00: Темнюк, Мадей, Ждан, по \$2.00: Степаненко, Заболотний, Шеремета, с. п. пол. Сосідко, Насадюк, В. Бойчук, П. Мельник, Дулиба, Страчук, Король, Пікулик, Дичковський, В. Голубінський, Федорівський, А. Шіляк, Макара, по \$1.00: Равлінко.

Листа ч. 50, збірщик В. Брух. По \$5.00: Павич, Ревага, М. Шафранюк, І. Стратійчук, по \$3.00: п-і О. Крушельницька, "Юнити Гріль", по \$2.00: Галюк, Білик, П. Б'юненко, Шаластюк, п-і Голя, Пінчак, Д. Т. Фенюк, "Стен'с Фарм Фрут", Фірчук, "Майкют Гардвейр", харчівня "Олімпія", "Денісон Гардвейр", п-і Д. Боднарчук, Г. Ярошевич.

"КАНАДІЙСЬКИЙ ФАРМЕР" ("ВІЛЬНИЙ СВІТ" — ЗСА)

**Найстарший і передовий український
незалежний тижневик в Канаді.**

"КАНАДІЙСЬКИЙ ФАРМЕР", — який появляється 67-ий, рік, служить вже трьома поколіннями канадських українців.

"КАНАДІЙСЬКИЙ ФАРМЕР" — це незалежна газета, що стоїть на засадах українського патріотизму.

"КАНАДІЙСЬКИЙ ФАРМЕР" — приносить цікаві та актуальні вісті й інформації з українського життя в Україні і в світі.

"КАНАДІЙСЬКИЙ ФАРМЕР" — веде постійну "Літературну Сторінку", "Господарську", "Жіночу" і куток для дітей, друкує історичні й побутові повісті передових українських письменників.

Річна передплата:

в Канаді — \$6.00 — в ЗСА — \$7.00

Тим, що покличуться на це оголошення, вислатимемо нашу газету **одні місяць безплатно**, для ознайомлення з її змістом.

Писати на адресу:

**CANADIAN FARMER
462 Hargrave Street
Winnipeg 2, Man., Canada**

Листа ч. 51, збірщик В. Брух. По \$5.00: Чернявський, І. Городечний, по \$3.00: Кунік, Сенишин, по \$2.00: Колісниченко, М. Вітер, д-р Медвідський, Романко, Кузьма, Шкільний, І. Стечик, Кисляк, М. Кіс, В. Мазур, по \$1.25: Гринюк, по \$1.00: Н. Н., Мацелюх, Ливич, К. Белей, Шимків, П. Струк, О. Проценко, М. Фурдзин.

КОРОТКІ ВИСЛОВИ

"Уникай людей, які бачать твої хиби й недоліки, виправдують їх чи навіть схвалюють. Такі люди або підлизи, або боягузи, або просто дурні. Вони не допоможуть ані в біді, ані в нещасті".

Григорій Сковорода

Де б не народилися, українка чи українець, але їхня любов до України має бути завжди одержима і вічна.

Українець, який не любить України, має чорну, криву душу і фальшиве, гниле серце, і йому ніколи і ні в чому не можна довіряти, бо він зрадить.

Американський Дослідний Центр Прапорів (Flag Research Center)

за фінансовою підтримкою
Співки Визволення України
присвятив одне число свого видання за
1969 рік
(70 сторінок, великої вісімки)

"THE FLAG BULLETIN" Volume VIII, No. 3

історичний розвідки про неросійські народи
СССР та їх національні прапори
(друковано в кольорах).

"Flags of non-Russian Peoples under Soviet Rule"

Автором цієї праці є українець,
проф. В. Трембіцький.

**

Тому, що видання розраховане лише для потреб відповідних наукових установ в цілому світі, його немає у вільній продажі.

Єдина СВУ, як співучасник видання, одержала більшу кількість цих бюлетенів, які призначені для ширшого кола зацікавлених, зокрема для поширення серед чужинців.

Ціна одного примірника з пересилкою 1 дол.

Замовлення слати на адресу:

**A.L.U. (S.V.U.) INC.
P.O. Box 38, Greenpoint Station
Brooklyn, N. Y. 11222, U.S.A.**